

Izhaja vsak četrtek
in velja s poštnino
vred in v Mariboru s
pošiljanjem na dom
za celo leto K 4.—
za pol leta „ 2.—
za četrt leta „ 1.—

Naročnina se pošilja
upravitelstvu v tiskarni
sv. Cirila, koroške
ulice št. 5. List se
pošilja do odpovedi.

Deležniki katol. tis-
kovnega društva do-
bivajo list brez po-
sebne naročnine.

SLOVENSKI

GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Posamezni listi dobé
se v tiskarni in pri
gospodu Novak-u na
velikem trgu po 10 h.

Rokopisi se ne vra-
čajo, neplačani listi
se ne sprejemajo.

Za oznanila se plačuje
od navadne vrstice,
če se natisne enkrat,
po 15 h, dvakrat 25 h,
trikrat 35 h.

Inserati se sprejemajo
do srede opoldne.

Štev. 5.

V Mariboru, dne 31. januarja 1901.

Tečaj XXXV.

Zadnja imenovanja.

Med volitvami za novi državni zbor so se izvršila na Spod. Štajerskem nekatera imenovanja, ki jasno kažejo namen sedanje vladé, ponemčiti naš slovenski Spodnji Štajer. Pred vsem nam je omeniti notarska imenovanja. Za notarsko mesto v Slov. Bistrici je bil predložen pravosodnemu ministru terno, v katerem je bil Slovenec na prvem mestu. Toda pravosodni minister iz ničevnih vzrokov ni hotel imenovati na prvem mestu predloženega Slovenca notarjem v Slov. Bistrici, ampak segel je na drugo mesto, na katerem je stal Nemec. Tako je Slovenska Bistrica dobila nemškega notarja. Tudi nastalega praznega prostora pravosodni minister ni zasedel s slovenskim prosilcem, štajerskim rojakom, ampak je potisnil nemškega notarja iz Kranjskega na Štajersko. Naš štajerski slovenski rojak pa si naj zopet po Kranjskem išče notariatskega mesta.

Značilna so tudi imenovanja po naših poštah v Mariboru, Ptuj in Celju. V poštni službi se nahaja mnogo Slovencev. Ako bi jih ne pošiljali v nemške kraje, lahko bi na Slovenskem bile vse službe zasedene s Slovenci, kar bi bilo tudi popolnoma prav. Kajti Slovenija Slovence, Nemci si naj iščejo po nemških krajih svojega kruha. Pa ne samo, da pošiljajo slovenske sinove pri poštah v tuj zrak, tudi pri imenovanjih jih dosledno prezirajo in oddajajo vsa samostalnejša mesta Nemcem. Ne omenjamo imenovanja izven Štajerske n. pr. v Beljaku, kjer je tudi zaslužen slovenski uradnik bil v kot potisnjen.

Ampak dokaze za naše trditve hočemo vzeti iz Spod. Štajerja. Za mesto poštne oskrbnika v Mariboru so prosili tudi Slovenci. Dobil je mesto Nemec, čeprav ima manj službenih let nego nekateri slovenski prosilci. Tudi v Ptuj je bilo razpisano mesto poštne oskrbnika. Dobil je mesto mlad nemški uradnik.

Istotako se je zgodilo pred kratkim v Celju. Poštni oskrbnik v Celju je postal mlad nemški uradnik, ki je preskočil celo šumo starejših kompetentov. Ako bi se oziralo na službena leta, morali bi dobiti omenjena mesta Slovenci. Na kaj pa so se ozirala oblastva pri omenjenih nastavljanjih? Glede Ptuja in Celja se je oziralo na želje mest samih. Mestne deputacije so želele imenovane uradnike, ki so imeli zraven še to srečo, da so bili slučajno v Ptuj oziroma v Celju rojeni. Toda gotovo je, da niso bili toliko zaradi tega imenovani, ker so rojeni Ptujčani oziroma Celjani, ampak ker so zanesljivi nemški nacionalci. Evo dokaza! Nekje na Spod. Štajerskem je izpraznjeno mesto poštne oskrbnika. Slovenski poslanec je izvedel, da je med prosilci za to mesto tudi neki krajan. Šel je posredovat, a kaj se mu je reklo? »Ozirati se moramo na službena leta?« V Ptuj in Celju se ne ozirajo na službena leta, ker bi sicer moral mesto dobiti Slovenec, drugod pa se ozirajo na službena leta, ker bi sicer tudi moral Slovenec dobiti mesto. In ta mesta so se zasedla, ker so imenovani uradniki mladi, za dvajset, trideset let. Dvajset do trideset let bodo ta važna mesta v rokah nemških uradnikov, dvajset do trideset let je

vzeta našim slovenskim uradnikom priložnost, dobiti v domovini kako boljše mesto. Vsak si lahko misli, kako blagodejno to upliva na slovenske poštne uradnike! S kakim veseljem mora slovenski uradnik služiti, če vidi taka imenovanja!

Najnovejše imenovanje, neugodno za Slovence, pa je imenovanje gimnazijskega ravnatelja v Celju. Imenovan je mož, ki uživa, kakor se razvidi iz časnikov, popolno zaupanje nemških nacionalcev. Imenovan je mož, kateremu je naša nemška vlada izročila z zaupanjem nemške šole ljubljanske v nadzorstvo, a sedaj bo ta mož imel upliv tudi na slovenske paralele. Slovenski prosilci za to mesto so se prezrli, prošnje so se jim vrnile.

Tako se godi nam Slovence na Štajerskem! Sinovi našega slovenskega ljudstva se potiskajo v druge kraje, najboljša mesta se oddajajo nemškim sinovom. Kdo naj ima še potem veselje stopiti v kako službo? Kdo se potem še naj čudi, mi govorimo odkrito, da imamo toliko renegatov?

Sinovi slovenskega ljudstva morajo postati tudi v dejanju enakopravni s sinovi nemškega naroda! Za to je predvsem skrbeti našim državnim poslancem. Nemški poslanci vedo za izpraznjeno mesto vsakega vratarja in se potegujejo na vse kriplje, da dobi vsako še tako majhno mesto kak Nemec. In če vidijo, da še ni nemškega prosilca, pa ga iščejo okoli ter nagovarjajo, da prosi za mesto pri nas Slovencih? Pri nas nihče ne išče slovenskih prosilcev. Malokdaj se ve za izpraznjena mesta. Nihče se ne briga, kateri

Listek.

Črtice iz zgodovine našega naroda.

Pravne razmere. Med Slovani je vladala stroga enakopravnost; plemenite rodbine so sicer uživale višje spoštovanje, a niso imele nikakih predprav. V zborih so bili vsi glasovi enakoveljavni, in sodniškemu odloku se je moralo ukloniti vse. Ženske so se, kakor smo že spredaj rekli, smatrale za bitja, moškim enakoveljavna, one pa so se tudi z moškimi udeleževale vojsk.

Vendar Slovanom tudi robstvo ali suženjstvo ni bilo tuje; sprejeli so ga namreč pozneje po zunanem zlasti germanskem vplivu. Sužnji so jim bili prvič zajetniki, drugi pa tisti, ki so bili radi kakega zločina na to družabno stopnjo obsojeni. Toda zajetniki so ostajali v suženjstvu le določeni čas; ko je ta bil potekel, se jim je dala prostost, ravnalo se je z njimi kakor s prijatelji, da, bili so celo sprejeti v kolo ognjiščanov, če se niso raje vrnili v domovino; v zadnjem slučaju so se pač morali odkupiti. Kar se tiče ravnanja z zajetniki, ga ni bilo naroda, ki bi bil postopal toli človeško in plemenito.

Stalne uredbe in zakone so Slovani imeli že spradavna. Ohranjevali so se napisani na deskah, ljudstvo pa jih je nosilo v spominu. Da je to bilo laglje, pomnilo si jih je v obliki pesmi in prislovic.

Pravno oblast je izvrševal starejšina oziroma župan, v večjih stvarih pa zadnji le s sodnim odborom, ki ga je pleme določilo izmed tistih, ki so bili na glasu, da zakone najboljše poznajo. Pravzaprav je po natančnem preiskavanju in zaslišanju prič sodbo izrekel zbor, in župan jo le razglasil; ali ni dvoma, da je pri sklepanju sodbe njegova beseda bila tehtna. Zakon je bil zločincem, zlasti tatovom, ubijavcem in morivcem jako strog. Poleg druge pokore se je naloževala še odškodnina. Običajna je bila tudi prisega; rotili so se pri tej bogovi od Svaroga dol do dedov. Pravo je bilo sveto, ker se je smatralo za dar božji. Pozneje se je v slovansko pravo pomešalo mnogo tujega, zlasti germanskega.

Po Slovanskem je bilo občno, da so zadruga v pravnem oziru jamčile za vse, kar se je na katerem ozemlju dogajalo. Če je n. pr. kdo bil napaden in zaklinal »Pomozite mi!« so vsi zadrugarji bili dolžni, priskočiti na pomoč. Ako se ni zgodilo, se je smatralo, da so zločina krivi vsi, in so posledice tudi zadele vse. Če je zločinca bilo

treba iskati, je običajno jamčil sosed za sosed; za kogar ni hotel jamčiti nikdo, ta je veljal za krivega.

Če ni bilo prič ali se iz drugih vzrokov ni dala resnica dognati, torej le v skrajnem slučaju, se je razsodba prepustila neposredno bogu, seglo se je k takozvani sodbí božji. Slovan je namreč bil prepričan, da bog nedolžnika varuje, in da v to svrhu celo ustavlja prirodne moči, torej dela čuda. Vršila se je sodba božja na tri načine, ali s pomočjo ognja, ali s pomočjo vode, ali pa po dvoboju. V prvem slučaju je moral zatoženec v roki držati žareče železo, ali bos po takem hoditi, ali pa tudi golo roko vtakniti v vrelo vodo. Črez nekoliko dni so prišli sodci rane gledat; ako so bile cele, tedaj je veljal zatoženec za nedolžnega, ako niso bile, za krivega. Kadar se je božja sodba vršila z vodo, so zatoženca z zvezanimi rokami vrgli vanjo; če ni utonil, spoznali so ga nedolžnim.

V slučaju uboja ali umora je veljala stara šega, da se zločinec izroči oni zadrugi, ki je člana izgubila. Mnogokrat pa se je zločinčeva zadruga tega branila. V takem slučaju je šla zadruga nad zadrugo z orožjem, in vnel se je srdit boj. To se je zvalo osveta, ki se je po poganskih verskih nazorih smatrala za dolžnost. Boj je le izostal tedaj, če je ubojnikov rod plačal od-

so med prosilci Slovenci. In če je tudi kateri Slovenec med prosilci, potem ga ravno državni poslanci gledajo večkrat skozi bolj črna očala, nego vsi nemški mogočnejši. In če kaka višja oseba kaj reče čez kakega slovenskega prosilca, že se sklenejo roke križem in gotovo slišiš besede: »Ta je nemogoč!«

Večkrat se nam pravi, to so le osebe, ki se imenujejo, pustimo osebe, glejmo, da se duh vladanja spremeni, potem bodo prišla tudi druga imenovanja. Prav je, le glejmo na to, da se vladni sestav spremeni. Toda za nas štajerske Slovence so tudi osebna vprašanja velikanskega pomena, kajti mi ne utegnemo čakati na spremembo duha pri naših vladah, mi moramo predvsem gledati na to, da se kje ne ponemčimo, predno se duh spremeni. Za to pa bi želeli, da se tudi izvenštajerski poslanci bolj brigajo za naše razmere, kajti kar se jim zde malenkosti, to v istini niso malenkosti. Bolj nego si izvenštajerski poslanci morejo predstavljati, tlači nas mora ponemčevanja. Mi priporočamo skrb za nas štajerske Slovence prav toplo vseslovenskim politikom.

Politični ogled.

Državni zbor je sklican na današnji dan dne 31. jan. Prve dni bo veliko posvetovanja na Dunaju. Snovali se bodo klubi in iskalo se bode novo predsedstvo. Seje do izvolitve predsednika bo vodil starosta poslancev Poljak dr. Weigel. Nemci bi radi videli, ako bi bil izvoljen štajerski deželni glavar grof Attems predsednikom. Toda njegovo ravnanje nasproti Slovincem v našem deželnem zboru mu je slabo priporočilo pri slovanskih poslancih, in gotovo je, da Attems ne bo predsednik. Mogoče, da bo zopet izvoljen stari predsednik nemški konservativec dr. Fuchs.

O odstopu češkega ministra dr. Rezeka se je veliko pisalo v zadnjem času. Ko se je sestavljal prestolni govor, zahteval je baje dr. Rezek, naj se odločno naglaša v govoru enakopravnost vseh narodov. Ker se mu nemški tovariši niso udali, govorilo se je, da bo odstopil. Toda cesar mu popolnoma zaupa, tudi češke stranke so mu še precej naklonjene, in dr. Rezek ne bo odstopil. Njegov odstop bi razveselil samo le Nemce, katerim je na poti.

Gospodska zbornica. Cesar je z lastno-ročnim pismom z dne 24. t. m. imenoval kneza Alfreda Windischgrätzta predsednikom, in tajna svétnika Karola kneza Auersperga in Ernsta grofa Hoyos-Sprinzensteina pod-

predsednikoma gospodske zbornice za dobo prihodnjega zasedanja.

O novem angleškem kralju, princu Waleskem, ki je vsled smrti kraljice Viktorije v sredo zasedel prestol pod imenom kralj Eduard VII., se poroča sledeče: princ ima zdaj 60 let, je krepek na telesu in zdrav in drži strogo na lepo vnanjost. Vojaških zmožnosti nima posebnih in tudi v politiki ni veščak. Zato je pa tem spretnjši vladar v — modi. Svoj čas se je združil z lordom Beaconsfieldom (židom), da bi pregovoril kraljico Viktorijo k odpovedi na prestol. Mož je veliko potoval, pozna ljudi in je zelo liberalnega mišljenja. Govori vse svetovne jezike, a v svoji družini izključno nemški. O njem se govori, da je naklonjen židom in da ima nemali delež na uzrokih južno-afriške krivične vojne.

Vojska v Južni Afriki. Angleži v zadnjem času trdovratno molče o dogodkih v Južni Afriki, kar hoče reči, da se njihovim četam v Afriki tako slabo godi, da jih je sram o tem govoriti. O Burih pa se poroča, da hité od uspeha do uspeha. Položaj v Kapu je za Angleže nad vse nevaren, to pa radi tega, ker je ondi vse prebivalstvo po konci in se pridružuje Burom. Lord Kitschener je v zadregi, ker nima vojaštva, da bi zadušil v Kapu ustanek, ob enem pa držal zasedene stare postojanke v Oranju in Transvaalu, vozne in brzojavne zveze pa so Buri do kraja vse uničili. Kapski Holandci preskrbljujejo Bure z živežem in jih sprejemajo kakor svoje prijatelje in brate. Kitschener je dal svojim četam tajni ukaz, da nimajo nobenega burskega ujetnika pustiti pri življenju. Tak ukaz pa more dati le krvoločnež. A čuje se, da se tudi temu krvoloku že slaba godi, kajti Buri so naredili zanjko, v katero se utegne kmalu ujeti.

Dopisi.

Iz Jarenine. (Naše kmečko bralno društvo) je imelo zadnjo nedeljo nepričakovano množtevno obiskani letni občni zbor, kateri je bil v vsakem oziru zelo zanimiv. Posebno veselo je bilo to, da je došlo toliko število naših vrlih mladeničev in zavednih mladenk na ta zbor. Iz tajnikovega poročila posnamemo, da je štel društvo v pretečenem XI. društvenem letu 90 udov, zmed teh 1 častnega in 6 zunanjih. Priredilo je tekom leta dve znameniti slavnosti slavnost desetletnega svojega obstanke dne 13. maja in Slomšekovo slavnost dne 8. julija. Na Slomšekovi slavnosti na Ponikvi 5. avg.

je bilo zastopano po posebni deputaciji, istotako na II. slov. katol. shodu v Ljubljani. Izgubilo je leta 1800 po smrti dva posebno navdušena uda, ki sta oba bila zavzeta za prelepe društvene namene: vzorno deklico Marijo Murkovo in vzgledno slovensko ženo Ivano Gutmanovo, katerima je naš list že postavil v svojih predalih dostojen spomenik. Navdušeni Slovenci ohrani društvo za vedno v najboljem spominu.

Blagajnik je poročal, da je društvo imelo leta 1900 dohodkov: 195 K 46 h. Ko je omenil zunanjih udov, ki so društvu s 48 K priskočili na pomoč, jim je ves zbor izrekel v navdušenih klicih iskreno zahvalo. So pa sledeči: častni član prošt Flek v Ptuj (20 K), župnik Zupanič (10 K), Ana Zupanič (3 K) oba v Gotovljah, zdravnik dr. Schmirmaul v Rajhenburgu (5 K), prof. Vreže (4 K), B. Polančič (4 K) in L. Zupanec (2 K) v Mariboru. Tudi nekateri domači udje so darovali večje svote v društvene namene. Hvala in slava vsem! Stroški so znašali 194 K 58 h. Izdalo se je za časnike 57 K 48 h., za knjige 21 K, za vezanje 103 knjig 37 K 73 h., ostalo za druge društvu potrebne reči.

Knjižničar je izposodil 1150 knjig in sicer zabavnih za mladino, ki je izstopila iz šole: 272, zabavnih za odrasle 404, pobožnih 243, krajepisnih in zgodovinskih 54, gospodarskih 60 in splošno podučnih 117. Časnikov se je prebralo 502 številki, v resnici pa štirikrat več, pa se ni vse zapisovalo. Knjižnica se je pomnožila za 180 knjig in šteje sedaj 932 knjig. Nekaj knjig se je nakupilo, ostale so bile darovane; med drugimi je društvu ob njegovi desetletnici daroval nadučitelj pri Sv. Križu nad Mariborom, Svit. Hauptmann 10 iztisov izvrstne Beletove knjige: Viničarjav kažipot. Naša knjižnica je jako lepo urejena in gotovo na daleč okrog najzanimivejša pa tudi največja knjižnica. Časnikov je imelo društvo naročenih 12: »Slov. Gospodar« (3 izt.), »Domovino«, »Domoljub« (4 izt.), »Mir«, »Slov. List«, »Vrtec«, »Dom in Svet«, »Venec« (1 izt.), »Cvetje« (2 izt.), »Slov. Čebelar«, »Kmetovalce« in »Narodni Gospodar« (5 izt.). Udje so posojali društvu: »Slovenca«, »Südst. Post« in »Sonntagsbote«.

Ta poročila, ki so bila soglasno in navdušeno vsprejeta, jasno pričajo, da je naše bralno društvo tudi v pretečenem letu jako lepo in vsestranski delovalo za narodno probujo in za pravo katoliško slovensko omiko jareninskih Slovencev. Gotovo se sme prištevati najdelavnejšim našim društvom ob meji.

Po končanih poročilih izpregovori mladenič Fr. Sekol nekaj iskrenih besed jare-

škodnino, s katero je razžaljena zadruga bila zadovoljna, seveda če je ta sploh odškodnino sprejela. Kakoršna je že človeška narava, če je ne brzda pravo verstvo, je tudi pri naših pradedih navadno ena osveta rodila drugo, in čisto klanja med zadrugama ni bilo prej konca, dokler ni bila ena stran do malega pomorjena. Temu se je prihajalo v okom s sodnijskimi boji, ki so se namreč po določbi sodnega zbora vršili le med dvema ali nekaterimi, v to svrhu na obeh straneh v enakem številu izbranimi.

Kakor smo videli, je bilo pravo pri starih Slovanih lepo razvito; torej smemo verjeti, da so pri tolikih naredbah, ki so služile v prava varstvo, bile tudi pravne razmere v obče ugodne.

Znanost in umetnost. Skandinavci in Grki že v drugem stoletju po Kr. r. o Slovanih pravijo, da je pri njih najti mnogo znanosti in prosvete; ali to je malone tudi vse, kar se v tem oziru vé o naših pradedih; tukaj vir jedva kaplja.

Dasi delitev v letne čase in mesece ni bila točna, dokler se niso seznanili z rimskim koledarjem, vendar ni dvomiti, da so nebne prikazni opazovali pozorno in torej tudi zvezdato nebo poznali dobro. Saj so zverokrog celo čistili.

Kot ljubitelji prirode so rastline razločevali natanko, in vsakemu jih je bilo dobro znanih veliko število; posebno so se pa zanimali za zdravilne; kot zdravitelji so bili stari Slovani na glasu. Naravno je dalje, da so tudi rudnine in živali dobro poznali dol do najrečjih vrst.

Ali so stari Slovani že pisali? So, toda ne smemo misliti, da s tinto in peresom na papir; tudi besed niso razdeljevali v glasove ter zaznamovali črk. Ampak izraževali so vsebino stavkov s podobami, ki so je vrezavali v deske in z barvami popisovali. Beseda »pisan« pri nas Slovincih še danes pomenja toliko kakor »mnogobarven«; n. pr. pisana srajca, pisanka. Tako pisavo nahajamo tudi pri drugih narodih in je torej nimamo smatrati za kaj posebnega. Služila je našim prastarišem bržkone le za to, da so se ustaljali zakoni.

Govoreč o umetnostih, slobodno spominjamo, da so se izdelovali raznih božanstev kipi in podobe; toda v koliki meri so ti izdelki odgovarjali zahtevam umetnosti, o tem nam danes še ni sodbe.

Zato pa sta se tembolje negovala pesništvo in petje. Danes hodita ti dve umetnosti vsaka svojo pot, a naši prastariši si ju ločenih niso mogli misliti. Besedilo pesmi se ni nikdar recitovalo (govorilo),

ampak vedno le pelo. Zato nam še danes beseda »pesem« zaznamuje ravno tako besedilo v vezani besedi, kakor napev sam, ali pa tudi oboje skupaj. Pevalo se je pri starih Slovanih o najraznovrstnejših prilikah: pri daritvah, pri delu, pri gostéh, v boju, skratka silno mnogo, toliko, da so se v tem razločevali od vseh drugih narodov; in še danes velja, da ga ni naroda na svetu, pri kojem bi bilo toliko naravnega in toli čistega, srčnega pesništva kakor pri Slovanih. Pri Serbohrvatih je malone vsak pesnik; njih narodno pesništvo pu je tudi prvo na vsem svetu. Pevali so stari Slovani pobožne pesmi in sicer obredne, proslavljali so v vzvišeni vezani besedi svoje junake, izlivali pa tudi v verze in melodije čustva svojega srca.

K pesništvu imamo še tudi šteti nebroj pravljic, pripovedek, povesti in ugank, katere je živa slovanska domisljija snula brez konca, Mnogo tega se je ohranilo do naših dni.

Naravno je, da je narod, ki je tako rad peval, tudi vrlo gojil godbo. Rabile so poleg ostrunjenih godal, podobnih tamburam in plunkam (harfam), razne vrste tromb in piščali. Služila je pa godba menda največ plesu, kajti plesali so stari Slovani strastno radi.

ninskim mladeničem. Opominja jih, naj ostanejo vedno pošteni krščanski mladeniči, za materni jezik in slovensko domovino navdušeni Slovenci, naj radi prebirajo knjige in časnike in naj bodo lepega obnašanja, da bodo vsak čas veselje in ponos Jarenine pa tudi slovenske domovine. Deklica Micka Donkova je priporočala jareninskim deklicam gorečo ljubezen do nedolžnega poštenega življenja, do mile materne slovenske besede, do dobrega berila; vspodbujala jih je, naj bi vedno rade prepevale čedne slovenske pesmice, se vadile v gospodinjstvu ter skrebele za čistost in snago pri domačih hišah, češ, naj se že na naših čednih hišicah pozna, da v njih prebivajo deklice čistega, poštenega srca. Seveda so vsi zborovalci z velikim veseljem poslušali mlada govornika in viharno odobravalili njune lepe, umestne nauke in opomine.

Občni zbor je zaključil velik šaljiv srečlov. Dobitkov je bilo 200, kartic se je izdalo 350, pa je bilo veliko premalo. To vam je bilo pristržnega smeha in veselja; lepi pa tudi šaljivi dobitki so vsem razvedrili lica, ker skoraj vsak je nekaj ponesel s seboj na dom. Med našo mladino je šel le en glas: kaj takega še večkrat, to je bilo pošteno, nedolžno veselje!

Jareninska župnija se lahko srečno šteje, da ima tako vrlo delavno bralno društvo. Žslimo le, da bi tudi v novem stoletju dosegalo tako sijajne uspehe. Vi pa Jareninčani in Jareninčanke, posebno mladeniči in dekleta, si štejte v največjo čast biti njegovi udje!

Sv. Pavel pri Preboldu. V petek dne 25. jan. se je blagoslovila pri nas nova šolska hiša za naš peti razred. Ker je kraj, kjer se mladina poučuje in vzgaja, tolike važnosti, se je s cerkvenim blagoslovom za ta imeniten namen odločil. Otrokom se je najprej razložil pomen tega blagoslova: Šola je za cerkvijo najimenoitnejši kraj. Tukaj se otroku razvija razum in blaži srce, polaga se mu temelj časne in večne sreče, če je namreč šola krščanska. In da je šola tudi častitljiv in posvečen kraj, se blagoslovi. Zato pa je treba na tem kraju tudi primernega obnašanja. Ako se otroci primerno lepo obnašajo, da jih ni treba zmir opominjati, kaznovati, je šola obenem tudi kraj veselja.

Nato poda g. nadučitelj na kratko razvoj ljudskih šol v obče, in še posebej naše šole od prvorazrednice do petrazrednice in jim nato razloži rek: vse za vero in napredek, vse za dom in cesarja.

K tema primernima govorama je še treba pripomniti — ne za otroke, ampak za farane, ki so šolo postavili, — da je napredek mogoč le takrat, če se vrši na podlogi materne jezika. To že sicer dandanes vsak pameten človek ve, da se mora otrok poučevati le v tistem jeziku, katerega razume, poučevati ga v nerazumljivem jeziku, se pravi prazno slamo mlatiti in otroku dragi čas krasti. To je jasno ko beli dan, in pri nas se tudi poučuje v maternem jeziku v vseh petih razredih. Vendar so nekateri želeli, da bi se otroci poučevali v nerazumljivem tujem jeziku. Tistim naj bo tukaj povedano: le v maternem, razumljivem jeziku se je kot otrok poučevati in vzgajati!

Iz kozjanskega okraja. Volitve v okrajni zastop se bližajo. Sliši se, da nekateri že delujejo zoper sadajnega načelnika. To bi bilo nevhvaležno. On se je mnogo žrtvoval za okraj, ter veliko pripomogel, da je okraj precej probujen, ter se večinoma slov. uraduje. Vpeljalo se je slov. uradovanje pri okrajnom zastopu in delovalo na to, da so se na večjih krajih dobili slov. ali dvojezični pečati. Pod njegovim vodstvom so se okrajni odstotki znatno znižali, akoravno se je prevzel bil veliki dolg, ter bilo veliko popravilo mostov. Ne bilo bi dobro, ako bi se pri tej volitvi strankarstvo pokazalo, ker bi imeli drugi korist in okraj bi prišel v nemčurske roke. Naj vlada edinost in sloga ter naj preneha vsaka osebna mržnja.

Vuzenica. (Občinske volitve.)

Dne 17. t. m. smo v Vuzenici skončali volitveno borbo, ki je trajala skoraj tri mesece. V novembrulanskega leta so se vršile državno-zborske volitve volilnih mož za četrto in peto skupino, za katere so bili izvoljeni narodni, značajni kmeti, ki so potem tudi volili priporočene kandidate. Dne 11. t. m. pa je volila skupina mest in trgov, ob kateri priliki je naš kandidat dr. Radoslav Pipuš tudi dobil v Vuzenici tri glase — njegov nasprotnik pa 10 — dočim pred temi leti slovenski kandidat ni dobil niti jednega glasa. Najhujša volitvena borba pa se je vršila dne 17. t. m., kadar so bile občinske volitve. Naši nasprotniki so napeli vse sile, so se posluževali najrazličnejših sredstev, najhujšega strahovanja, pa tudi največje zvijače in dobrikanja nasproti kmetom, da bi le izpodrinili slovenske kmete iz občinskega zastopa, oziroma, da bi dobili v njem večino. Ker lani ni dobil sklep deželnega zbora glede ločitve trga od okolice najvišjega potrdila, zato so si letos »tržani« prizadevali na vse kriplje, da bi djali okoličane-kmete spet pod »kapo«. Pa hvala Bogu, dasiravno so med našimi kmeti razširjali razne laži, češ, ako bodo šli volit, se bodo spet občinske doklade povišale, g. nadžupnik bodo zidali novo cerkev itd., vendar vse to ni nič pomagalo, naši vrli pohorski kmeti so prišli dne 17. t. m. skoraj vsi na volišče ter s tem pokazali, da nočejo in ne marajo gospodstva tržanov.

Naši nasprotniki so zlasti na predvečer raznesli listov, popisanih z imeni svojih odbornikov, na vse strani, da je kar mrgolelo, pa vendar se niso dali kmeti zvabiti na nemško stran, izvzemši dveh ali treh, ter so volili same kmete, može iz svoje sredine in niso hoteli pljuvati v lastno skledo.

V tretjem volilnem razredu smo zmagali z večino 21 glasov, nasprotniki pa so jo pobrisali peneči se jeze pred izidom volitve, ker so sprevidili, da ne morejo zmagati, čeprav so privedli skoraj zadnjega volilca svoje stranke na volišče in povrh so še imeli pooblastila skoraj od vsake davkoplačevalke.

V drugem volilnem razredu so volili večinoma sami kmeti, zato se naši nasprotniki volitve niso niti udeležili.

Najhujši boj pa je bil v prvem volilnem razredu, kjer ima precej tržanov volilno pravico. Vsi so bili na volišču in s strahom in trepetom so šteli naše, koliko bi jih bilo navzočih. Izid volitve v prvem volilnem razredu je bil, da je dobilo 8 mož, 4 naši in 4 nasprotniki, po devet glasov. Potem se je žrebalo in nesreča je hotela, da so bili izžrebani 3 nasprotniki in samo eden mož naše stranke. Lahko bi kdo vprašal, kaj je neki vzrok, da so dobili naši v prvem volilnem razredu enako število glasov z nasprotniki. Vzrok temu je bil, ker so naši nasprotniki sami sebe volili, dočim so bili naši že v prejšnjih razredih izvoljeni za odbornike in niso mogli več sebe voliti. Jednega naših kmetov pa so si pridobili na svojo stran vsled terorizma nekega »olikanega« vuzeniškega kapitalista, jednega pa so pustili v gostilni, da ni mogel izvrševati volilne pravice ter se niti ni mogel prikazati na volišče.

Drugi volilci pa so stali trdno kakor skala in so enoglasno volili značajne kmete za odbornike. Res, čast našim pohorskim kmetom, izmed katerih so nekateri prišli po dve uri daleč in še več, da bi spolnili svojo volilno dolžnost. So se res držali besede napozabljivega nadžupnika in poznejšega lavantinskega knezoškofa, slavnega Slomškega, besed, pravim, ki se glase: »Ne zavrzi starih prijateljev, ker ne veš, kakšni bodo tvoji novi!« Vuzeniški kmetje, ne zavržite nikdar in nikoli svojih pravih prijateljev kmetov in volite zmerom svoje sotrpine, slovenske kmete v občinski odbor. Ne pljuvajte nikdar v lastno skledo! — To si zapišite globoko v srce in v spomin za vsako občinsko volitev.

Od Save. Pred več leti se je naselil ob Savi med Rajhenburgom in Vidmom nemški nacijonalec Bieber. Dasi živi le od slovenskih grošev, si vendar neumorno prizadeva nemščino širiti v Posavju. Naša slovenščina mu je trn v peti in kjer le more, nasprotuje narodni stvari, vsled česar si je nakopal mnogo političnih nasprotnikov. Lani je nameraval naskočiti trg Rajhenburg in po smrti vrlega župana Unschulda občinski zastop spraviti nemškutarjem v pest. Takrat je zoper njega na vso sapo agitiral g. Benjamin Kunej. Kazal je volilcem nevarnost, ki pret slovenskemu trgu od Bieberjevih pristašev svaril, opominjal, da pridejo vsi na volišče, kar čuti narodno, sicer se utegne uresničiti nakana Bieberjeva. Ubogali smo; šli na volišče in propala je Bieberjeva stranka. Slovenski volilci so izvolili slovenski odbor in slednji slovenskega župana — gosp. Benjamina Kuneja.

Pol leta pozneje. Ker je gosp. Benjamin vrlo izpodnesel Bieberjevi nakani noge v Rajhenburgu, hotel se je Bieber odškodovati na Vidmu in lotil se je te občine. Bieber zbobna Nemce in nemškutarje celega brežiškega okraja dne 18. t. m. na Videm k občinski volitvi. Morebiti se še brežiški Nemci nikdar niso udeležili videmskih volitev, odkar je tam odklenkalo nemškutarjem, a takrat so prišli brez malega polnoštevilno. In kedo še? Neverjetno, pa vendar resnično: g. Benjamin Kunej s svojim bratom Antonom na čelu kakih dvajset Rajhenburžanov, ki so kakor en mož volili Bieberja in vse njegove kandidate zoper slovensko pošteno kmečko stranko, ter s tem povzročili njen poraz v tretjem razredu. Brata Kuneja sta dobro organizirala Rajhenburžane za Bieberjevo stranko, izdelovala listke, na katerih je na prvem mestu stalo ime Bieber. G. Benjamin je volil v imenu svoje občine in pooblastilom vsakokrat, kakor brat njegov na prvem mestu Bieberja. Da Anton Kunej tem potom pomaga nemškutarji in nemškim nacijonalcem v Posavju do zmage, se ne čudimo; kajti dobro nam je še v spominu v kakem razmerju se je nahajal pred več leti z nekdanjo rajhenburško gospodujočo nemško stranko in posebno še s sevniško šulvereinsko skupino. Da se je pa g. Benjamin Kunej udal temu za vsakega Slovenca dokaj nečuvnemu koraku, nam je nerazumljivo. Kajti Slovenci so ga volili v občinski odbor in za župana, Slovenci v okrajni zastop in okrajni šolski svet in vrh tega j odbornik zveze slovenskih liberalnih županov v Ljubljani.

To so dejstva, o značajih posameznikov pa naj sodi slovensko ljudstvo.

Iz Konjic. (Tridesetletnica političnega društva.) Najstarejše slovensko politično društvo na Spod. Štajarskem je konjiško politično društvo. Dne 27. t. m. je slavilo namreč že svojo tridesetletnico. Ustanovljeno je društvo po bivšemu nadžupniku konjiškem in prijatelju Slomšekovem g. Rozmanu, kojega ime se še zdaj s častjo izgovarja po konjiškem okraju. Društvo je vedno živahno delovalo, spanja in dremanja ki je značilna bolezen premnogih slovenskih društev, ni poznalo. Konjiškemu okraju je bil zares politični voditelj. Ravnilo se je vse trideset let svojega obstanka nepremično po programu: »Vse za vero, dom, cesarja!« Zborovanje dne 27. t. m. je otvoril sedaj predsednik društva g. nadžupnik Jernej Volčič. Pozdravil je vse navzoče ter podal v kratkih potezah velezanimivo zgodovino društva. Za njim je govoril g. Korošec iz Maribora o zadnjih državnozborskih volitvah na Spod. Štajarskem. Glede pretečega razpora na Spodnjem Štajarskem je rekel, da si ga katoliško-narodna struja v narodnih ozirov nikakor ne želi, ampak je vedno pripravljena skupno delovati vsemi, ki spoštujejo versko prepričanje našega ljudstva in ga ne skušajo niti odkrito niti prikrito omajati. Ne o katoliško-narodne struje preti ne

urnost za slogo štajerskih Slovencev, ampak od drugih dveh strani: to je višje oni del spodnještajeskega učitelja, ki se strinja z nazori »Učiteljskega Tovariša«, in drugič nevarni so naši dodaj složni narodni politiki oni, ki ne hajjo napadati duhovniškega stanu v njegovi celoti. Narodna politika mora sehati vse stanove vsakega naroda, rej tudi duhovniškega. Nikarte torej rivati šega svečenstva iz vrst spodnještajerskih Slovencev, ako hočete res slogo! Nazadnje je vdarjal velik pomen političnega društva ter alil politično razsodnost vrlih slovenskih kmetov v konjiškem okraju. Na to sta počala tajnik in blagajnik vsak o svojih zadeh. Med raznimi nasveti je ugleden kmet Tepanjskega vrha priporočal, da si naj kmet ali pa vsaj po trije, štirje skupaj ročijo kak slovenski časnik, pisan v konjiškem in narodnem duhu, da bodo vedeli, kaj se po svetu godi in da ob času volitev ne bodo omahovali med to ali ono kanko. Občinski svetovalec občine konjiška polica kmet Šibanec pa se je pritoževal, da slovenske občine morajo vzdrževati zdravke, ki so njegovi politični in narodni narotniki (glej dr. Kadiunig v Konjicah!). Na to so se sklenile resolucije zavoljo slovenskih pečatov in napisov pri konjiških radih, zaradi nastavljanja protislovenskih ravnikov v slovenskih okrajih ter zaradi stopa naših državnih poslancev v krščansko-narodni klub. Prav šaljivo je prigovarjal konjiški rodoljub navzočim, naj vedno podrajo slovenske trgovce in obrtnike. Prečitali se tudi brzojavni pozdravi g. kozjanskega rajnega načelnika Tomažiča in g. urednika kpla. Na to je g. predsednik sklenil zbovanje. Marljivemu političnemu društvu v Konjicah pa kliče: Neumorno in neutrašno prejš po sedanj pot!

Luče. (Veselo znamenje.) Solva in Luče, lahko rečemo, da sta najlepša kraja naše slovenske Štajerske. Tudi gmotnost oziru bi laglje bilo boljše, da bi gli »ven iz teluknje«, kakor se je nekdo zabil. Zato pa nam manjka ceste. V naši žitini imamo Železno Kapljo in Kamnik, v kateri je prav živahno, ker so ob lepi cesti. Ako hočeš tja — moraš peš klestiti, ker toliko ceste ni, da bi samotežne »gare« omaj z jarmom volov potegnili. In te dve bliki občini niso bili toliko vredni, da bi n gornjegrajski okrajni zastop vsaj obema enega zastopnika — privoščil. Zato pa zelo lepo in hvalevredno od Kamničanov, da se trudijo, da bi se napravila cesta brez Podvolovlek, ki je tukajšnim posestnikom potrebna, kakor ribi voda. V nedeljo 27. t. m. prišlo lepo število gospodov iz sosedne nam ranjske na posvetovanje v Luče, kjer se je bral začasni odbor s predsedstvom gospoda tukajšnjega župana, ki je vnet za take navede, kakor kaže njegovo kratko delovanje. Slovensko se je pokazalo, da je bilo le prazno ovorjenje naših ljubeznjivih sosedov tam za ogacom, kakor bi bili mi tukaj nasprotniki iste. Nasprotnik je menda tisti, ki odbija in č ne da in nič ne stori, ne pa kdor se trudi dela za zboljšanje razmer. In zdaj samo čemo, da prihodnost pokaže, kdo je prijatelj in kdo nasprotnik. Za preteklost že vemo. Tej reči pa še spregovorimo besedo o miliki.

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Osebnosti. G. dr. Fr. Rosina, delni poslanec in odvetnik v Ljutomeru se bo preselil kot odvetnik v Maribor. V Ljutomeru je otvoril svojo lastno odvetniško pisarno dr. Karol Großmann, ki je pred kratkim z vrstnim uspehom naredil v Trstu odvetniški izpit.

Smrtna kosa. Dne 21. prosinca 1901 v Ložanah, župnije sv. Marjete ob Pesnici

po kratki bolezni, previdena s sv. zakramenti umrla veleposestnica Terezija Grahornik, so-proga občinskega predstojnika in cerkvenega ključarja Jakoba Grahornika, v najlepši dobi življenja, stara 43 let. Bila je blaga žena, skrbna gospodinja, dobra mati. Veličastni, blizu tisoč oseb broječi pogrebni spreved v sredo, dne 23. prosinca je pokazal, da je ranjka bila od vseh sosedov in znancev obče spoštovana in ljubljena. Vsi, ki so rajno poznali, ji v duhu kličejo in želijo: Počivaj v miru!

Poverjenikom Mohorjeve družbe. Nekateri poverjeniki se zadovoljijo s tem, da enkrat, k večjemu dvakrat že h koncu meseca februarja opozorijo ljudi na našo preimenitno družbo v nekaterih hladnih besedah brez vsakterega priporočila. To je daleč premalo! Pozna se navadno tudi na majhnem številu udov v dotični župniji. Ali vam je žal besed za tako važno družbo! Če katera stvar, zasluži prelepe knjige Mohorjeve največjega priporočila, to pa ne morda v dveh, treh besedah, nego tudi, če treba, v posebnem govoru. Ko se slabo berilo tako silno širi, ali ne zahteva že blagor našega katoliškega ljudstva, da mu dobro berilo priporočamo z vsemi močmi?! Na delo torej, le mesec dni je še časa!

Potegujmo se za pravice svojega materne jezika! Na naših železnicah se rado pripeti, da se naduti nemški ali nemškutarski uradniki hudo zrepenčijo nad slovenskim kmetom, ako v slov. jeziku tirja vožno karto. Nedavno je uradnik na nekem kolodvoru južne železnice zakričal na slov. besede priprostega kmeta: Govorite nemški, saj znate nemški! Slovensko ljudstvo, zapomni si, ti nisi zavoljo nemških uradnikov na svetu, ampak uradniki so nastavljeni zavoljo tebe. Oni imajo strogo zapoved, znati na slovenski zemlji vsaj toliko slovenski, da lahko ustrezajo ljudstvu, ako kaj tirja po slovenski. Ne udajte se njihovu surovemu postopanju, nego neutrašno tirjajte, kar vam gre. Ako vam uradnik ne da karte, zahtevajte pritožbeno knjigo, da v njo zabeležite krivično ravnanje uradnikovo ali pa se s pritožbo kar naravnost obrnite do glavnega ravnateljstva na Dunaju. Bomo videli, ali se bodo mladi gospodiči pokoravali poveljem višjih ali ne. V rokah imamo pismene dokaze, da ravnateljstvo obsoja tako ravnanje nekaterih uradnikov. Spoštujmo svoj materni jezik pred vsem sami, potem ga bodo spoštovali tudi naši nasprotniki! Zato tirjajmo na uradih vse v slovensčini, tudi vožne karte na železnicah!

Iz Kozjega. (Spomin na volitve) v mestni skupini. Čudim se, da ni nobenega dopisa iz Kozjega zaradi volitve v mestni skupini celjski. Vendar pa opravičujem vsakega dopisnika, da ni ničesar poročal, ker vsakteri narodnjak kozjanski je do skrajne meje ogorčen nad izdajalstvom nekaterih volilcev in nad nečuvnim pritiskom od strani Nemcev. Čuj svet in strmi! Nemških glasov je bilo 19! Po pravici pa bi jih moralo biti 4! Govori se, da je v Kozje prišlo 1000 K t. j. tisoč kron iz Celja in da je nek slovenski volilec dobil za svoj glas 100 K. Ne more li poštenega moža v dno duše boleti tako izdajalstvo?

V Razborju se je ponesrečil dne 14. t. m. osemnajstletni mladenič hlapec Anton Rutnik pri sekanju lesa. Drevo se je nanj podrlo in ga grozno stisnilo. Prinesli so še živega, pa nezavednega na dom k Radmanu, kjer je pa takoj umrl. Doma je bil iz Podgorja, in do letošnje spomladi pri svojih starših. Ob novem letu je šel v službo, pa je v njej našel strašno smrt.

Iz Zavrča. Zopet je povzročila smrt nemilo zgubo. Pred kratkim je preminula posestniku Žihru na hrvaški meji gospodinja Jera, rojena iz Turskega vrha v prezgodnji dobi. Bila je od vseh čislana, bogo- in domoljubiva žena, skrbna, dobra mati, ki je posvetila vse svoje moči odgoji in težkim opravkom revnega našega stana. Tako si je nakopala nenadno zboljenje in z Bogom sprav-

ljeno, lahko smrt. Zanj žalujejo potrti ostali in vsi, ki so jo poznali. Bodi jej pokoj in trajen spomin!

Braslovče. (Zahvala). Pogreb rajnega prečast. gosp. dekana Stoklas-a bil je veliki, takšnega Braslovčani že dolgo ne pomnijo. Ljudstva se je zbralo na tisoče; vse se je vršilo v najlepšem redu in dostojno. Sv. maše zadušnice za ljubeznjivega, dobrega, nam nepozabnega rajnega so se deloma že darovale. Sedanji provizor čast. g. Iv. Gorišek, so opozorili farane, naj bi večkrat pristopili k sv. obhajilu in vse one dobre (odpustke i. t. d.), ki so jih takrat deležni, darovali za dušni blagor rajnega g. dekana. Skoraj vsak dan se je odzvalo temu vabilu prav mnogo faranov. Vsa čast jim! Neutrudljivemu gosp. provizorju pa izrekamo tem potom pristrčno zahvalo za ves trud, ki so ga imeli za časa bolezni g. dekana in ga imajo še sedaj. Bog povrni!

Knjigovodske tečaje za obrtnike namerava upeljati, kakor se čuje, trgovinsko ministerstvo. Enketa o kreditnih razmerah male obrti, ki se je vršila majnika lani, pokazala je, da mnogo obrtnikov nima sploh nobenega knjigovodstva ali le nepravilno. Pravilno knjigovodstvo pa je glavni pogoj vsake uspešne kreditne organizacije obrti. Knjigovodski tečaji vršili se bodo razdeljeno po posameznih obrtnih strokah in se bode baje najprve vršil tak tečaj za mizarje.

Akademsko društvo „Triglav“ bo slavilo dne 2. febr. v Mariboru v Narodnem domu 25. letnico svojega obstanka. O poldne bo banket, zvečer koncert.

V Vuhredu so našeli 455 ljudi. Leta 1890 jih je bilo 412. Slovencev je 430, Nemcev 25.

Novi ravnatelj celjske gimnazije je postal profesor na ljubljanski realki in nadzornik nemških šol ljubljanskih Klemen Proft. Novoimenovani je hud Nemeč.

Občinske volitve v Mariboru. Pri občinskih volitvah v tretjem razredu so zadnji četrtak socialdemokrati propali. Nemškonacionalni kandidatje so dobili čez 150 glasov več nego socialdemokrati.

Duhovniške vesti. Na Sv. Gori pri Gorici je umrl dne 28. t. m. frančiškan o. Feliks Podbregar. Služboval je kot spovednik in pridigar v Nazaretu in nekoliko časa živel tudi v Brežicah. Svetila mu večna luč. — Prestavljena sta č. gg. kapelana Gaspar Zrnko iz Sv. Lenarta v Slov. goricah v Marnberg in Makso Ocvirk iz Podsrede v Št. Lenart v Slov. goricah.

Iz šole. Razpisano je definitivno učiteljsko mesto v Marnbergu. Prošnjik mora imeti tudi usposobljenost za slovesne šole. Nadučitelj v Št. Petru pri Laškem je postal ondotni učitelj g. Jernej Troha. Učiteljica pri Sv. Petru blizu Radgone je postala gospica Josepine Kren od Kaple tik Radenec, učiteljica v Kapelah pri Brežicah je postala ondotna suplentka Ivana Piller.

Pri Sv. Juriju ob Taboru je bilo v nedeljo zelo živahno. Prestavljala se je prelepa igra »Lurška pastarica«. Soba »Bralnega društva« je bila natlačena polna. Počastila nas je s svojim obiskom imenitna gospoda z Vranskega in z Braslovč, tudi Gomilani in Polzelani so bili navzoči. Bodi tu izrečena vsem pristrčna zahvala za obisk! — Naše deklice so dobro igrale, tako, da so se navzoči gostje kar čudili, kako je kaj takega v Št. Juriju mogoče. Bolj obširno poročilo bomo podali prihodnjič. Igra »Lurška pastarica« se bo ponovila v nedeljo dne 3. februarja točno ob treh popoldne. Dne 17. februarja bodo pa zopet naši fantje pokazali svoje diletantske moči. Igrali bodo eno ali dve igri.

Celjske novice. Proračun mesta Celja za 1901 kaže 76.036 K primankljaja. Zato dobijo 40% naklado in še druge doklade. — Celjski mestni očetje se še vedno niso sprijaznili s slovensko železno trgovino »Merkur« in ne pustijo, da bi se v dvorišču smelo

sezidati komptoir, skladišče in hlev. Deželni odbor jim je sicer povedal, da nimajo ničesar Merkurju prepovedati, a mestni očetje še vendar tuhtajo o nadaljnjih korakih proti Merkurju.

Slovanska čitalnica v Mariboru je priredila »udom in njih svojcem« zadnjo nedeljo veselo zabavo s predstavo igre s petjem »Čevljar baron«. Novi režiser in marljivi diletanje zaslužijo vso pohvalo. V večjih ulogah so se odlikovali čevljar baron, baronica, kuharica Marička in čevljarski mojster. Vse je bilo jako zadovoljno s predstavo. Obisk je bil povoljen, le žal, da galerija ni bila tako polna kakor navadno. Tega pa je krivo okrajno glavarstvo, ki k zabavam slovenskih društev želi samo »ude in njih svoje«.

V Ptujju se naseli kot odvetnik veliki nemški nacijonalec dr. Edwin Ambrositsch.

Sv. Križ na Murskem polju. V prodajalni O. Hönigmannna pri sv. Križu imajo pomočniki vsak čas pripravljenega Štajerca, ter silijo ljudi, posebno pred popoldansko službo božjo, da bi ga bralci. Osoličani, zapomnite si to! — Hajlanje se sliši večkrat tu pri nas v križevske fari. Slišalo se je tudi proti jutru 14. jan. Baje so se peljali neki vročerkvneži iz plesa od Sv. Križa proti Bučevcem. Drugikrat bomo prišli z imeni na dan.

Društvene zadeve.

Bralno društvo v Cezanjevcih ima svoj letni občni zbor na Svečnico, t. j. 2. februarja z običajnim vspešnim. K obilni udeležbi in mnogobrojnemu pristopu vabi odbor.

Novo bralno društvo ustanovijo pri Sv. Jerneju pri Konjicah v nedeljo 3. feb. t. l. Otvoritev in prvi občni zbor se začne ob 3. uri popoldne v gostilni g. Jožefa Pirša. Pevske točke oskrbuje domači mešani zbor, ki tokrat prvič nastopi. Domačine in sosedne narodnjake vabi k obilni udeležbi odbor.

Kmetijsko bralno društvo v Jurčevih šteje že 51 udov. Vse rojake prosi podpore, posebno v knjigah.

Iz Žalca. Na Svečnico, dne 2. svečana t. l. popoldne se otvori v Žalcu v dvorani Hausenbichlerjevi »Narodna čitalnica«. Radi velike važnosti za razvoj vsestranske izomike in solidarnosti prijateljskega občevanja in poštene zabave se upa, da bode udeležitev velika.

Odbor »katol. politič. društva v Konjicah« se je za XXXI. društveno leto sestavil tako-le: Načelnik: Jernej Voh, nadžupnik; njega namestnik: Simon Pozeb, župan okol. konjiške; tajnik: Karol Kumer, vikar; blagajnik: Janez Jančič, kaplan. Knjižničar: Franc Napotnik, posestnik. Odborniki: Jakob Kline, Janez Rudolf, Anton Muc in Jurij Šibanc, posestniki raznih občin konjskih. Nadomestniki odbornikov: Janez Bezgat, Franc Žohar in Jurij Potnik. Pregledovalci društvenih računov: Franc Flis, Martin Konec, Anton Kovačič, Janez Povh in č. gosp. Matija Zemljčič.

Za dijaško kuhinjo v Mariboru so darovali: posojilnica v Gornji Radgoni 20 K, župnik J. Sovič 10 K, župnik Pet. Skuhala 6 K, profesor dr. Matek 10 K, posojilnica v Makolah 140 K, župnik Lendovšek, župnik Vidmajer, nadžupnik Mraz, župnik M. Meško, župnik Turkuš po 10 K; župnik Tombah 6 K, poštar Koser, kapelan Čede po 4 K, okrožni dekan Pinterič 6 K, župnik Kukovec 6 K, korvikar Markošek 4 K, kaplan Eferl 2 K. Vsem srčna hvala!

Kmetijsko bralno društvo v Krčevini pri Ptujju priredi v nedeljo 10. svečana t. l. v gostilni g. Blaž Vindiš ob 4. uri popoldne običajno društveno veselico, s petjem in srečolovom. K mnogobrojni udeležbi vabi odbor.

Vinorejsko društvo pri Sv. Benediktu v Slov. gor. priredi 10. svečana po večernicah svoj letni občni zbor z navadnim vspešnim. Po zborovanju pa se vrši veselica z gledališkimi predstavami. Po-

novila se bo igra »Lurška pastarica«. Pri tej veselici se bo poskusil prvi vinski pridelek vinorejskega društva, katerega je društvo nabralo lani v svojem amerikanskem nasadu. Mošt je imel 18° sladkorja. K veselici imajo vstop edino le udje vinorejskega in bralnega društva ter pismeno povabljeni gostje. Odbor.

»Kmetijsko bralno društvo« v Gor. Radgoni ima dne 3. svečana v prostorih gosp. Osojnika svoj redni občni zbor z običajnim vspešnim; po zboru je prosta zabava s tamburanjem in petjem ter zelo bogatim srečolovom in deklamovanjem. Rokaji, udeležite se tega zbora v obilnem številu in pridobite še novih udov. Odbor.

Kmetijska zadruga za mariborski in ptujski okraj v Šlivnici ima svojo redno glavno skupščino v zadrugi pisarni v skladišču na kolodvoru v Račah v nedeljo, dne 3. februarja 1901 ob 3. uri popoldne. Dnevni red: 1. Poročilo predstojništva; 2. odobrenje letnega računa, ter razdelitev čistega dobička; 3. odobrenje nabave zadrugnega skladišča; 4. nasveti. Vljudo vabi načelstvo.

Telovadno društvo Celjski Sokol priredi dne 17. svečana veliko maskarado v zgornjih prostorih »Narodnega doma« v Celju. Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 1 K. Člani v društveni obleki ali v maskah so vstopnine prosti.

Za novo »Katoliško izobraževalno društvo« v Št. Pavlu se je do zdaj oglašilo 58 udov. Kakor se vidi, bo štel veliko udov. Pravila so se že drugič nekaj popravljena gosposki poslala v potrjenje.

Bralno društvo pri Sv. Križu blizu Ljutomerja je imelo 27. jan. popold. glavno zborovanje, ki se je vršilo s sledečim vspešnim: Nagovor predsednika, poročila tajnikovo, blagajnikovo in knjižničarjevo. Pri volitvi odbora so se izvolili: Predsednik g. Matija Slavič, pos. v Bučevcih; podpredsednik č. g. J. Weixel, župnik; č. g. J. Mihalič, odbornik; g. Anton Herzog, nadučit, tajnik; ter g. Jože Rep in g. Fran Stuhec ml., posest. sina iz Logarovec, blagajnik in knjižničar. Društvo je naročeno na: »Slovenca«, »Slov. Gospodar« 2 iztisa, »Narodni gospodar«, »Dom in svet«, »Domoljub«, »Družba sv. Mohorja« in »Matica Slovenska«, »Mir«, »Novice«, »Domovina«.

Savinjska podružnica Slov. planinskega društva ima na svečnico svoj občni zbor na Ljubnem v gostilni g. Fr. Petka ob 2. uri popoldan s sledečim vspešnim: 1. Pozdrav načelnikov; 2. poročilo tajnikovo o društvenem delovanju; 3. poročilo blagajnikovo; 4. proračun za leto 1901.; 5. nasveti in predlogi. Ako ne bo ta občni zbor sklepčen, vrši se v smislu društvenih pravil isti dan ob 3. uri popoldan drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu navzočih. — Vse člane kakor tudi one nečlane, ki se zanimajo za to društvo vabi odbor.

Slavna posojilnica v Gornji Radgoni darovala je bralnemu društvu pri Kapeli 20 K. V imenu vseh udov bralnega društva ji odbor izreka iskreno zahvalo.

Gasilno društvo pri Sv. Jurju na Ščavnici priredi v nedeljo 3. febr. t. l. zabavo se šaljivim srečolovom, v gostilni g. M. Slana, pri kojem svira društvena godba. Začetek ob 3. uri popoldne. Za mnogi obisk prijazno vabi odbor.

Katoliško bralno in gospodarsko društvo pri Sv. Lenartu ob Slov. gor., daje na znanje, da bode imelo v nedeljo, to je 10. februarja 1901 popoldan ob 3. uri v hiši posojilnice pri Sv. Lenartu svojo prvo zborovanje. Dnevni red: 1. Volitev načelnika, namestnika in 6 odbornikov; 2. predlogi. P. n. občinstvo k udeležbi uljudno vabi osnovni odbor.

Sv. Lovrenc v Slov. Gor. Politično-narodno-gospodarsko društvo ima v nedeljo 3. februarja t. l. ob 3. uri popoldne svoje letno zborovanje v hiši g. Fr. Koserja. Volitev novega odbora. — Udje, vdeležite se ga polno-

številno, kdor pa še ni ud, naj pristopi, društvo je važno, posebno v sedajnih razmerah.

Cerkvene zadeve.

Blagoslovljenje altara. V dalečznani romarski cerkvi Marija Zagorje je bil 23. decembra 1900 popravljen in ponovljen veliki altar blagoslovljen. Delo je prav dobro izvršil g. Andrej But pozlatare v Kostivnici, ter se more vsakemu, kdor bi ga potreboval, priporočati.

Mili darovi za družbo vednega češčenja: Majšberg 30 K, Dobje 10 K 10 h, Črešnjice 8 K 33 h, Hajdina 26 K, sv. Marko niže Ptuja 25 K, Gornjigrad 12 K 72 h, Solčava 12 K, Luče 8 K 80 h, Vurberg 15 K, Koprivnica 29 K, sv. Marjeta niže Ptuja 33 K, Makole 60 K, Slov. Bistrica 30 K, Venčesl 14 K, sv. Ropert v Slov. goricah 44 K 48 h, Kozje 46 K, sv. Vid pri Planini 24 K, Prevorje 4 K, Skomarje 8 K.

Kdor hoče letos romati v Lurd, se mu ponuja ugodna prilika. Bratje Hrvatje so sprožili misel, da bi skupno s Slovenci letos romali v Lurd. Obrnili so se do znane potovalne tvrdke na Dunaju, ki je stavila jako ugodne pogoje. Potovanje se začne iz Reke in gre preko Kormina v Milan—Marseille, Toulouse—Lurd—Lion—Paray le Monial—Chambery—Turin—Genua—Milan—Benetke—St. Peter na Krasu. Ako se oglasi vsaj sto romarjev, plačati bo v I. razr. 420 K, v II. razr. 342 K in v III. razr. 255 K. S tem je plačan vozni listek pa tudi hrana za en dan v Milanu, Marseillesu, Lionu in Benetkah, za tri dni v Lurdu, za en dan v Paray le Monial in Genovi. Vrh tega dobi še vsak potnik pol steklenice vina pri kosilu in večerji in se bo povsod vozil iz kolodvora v hotel in nazaj k železnici. Vešči vodniki bodo spremljali potnike od začetka do kraja romanja. Kdor misli romati, naj se oglasi do konca aprila. Oglase sprejema dr. Andrej Karlin, kanonik v Ljubljani.

Napoleon o krščanstvu.

Ko je padel Napoleon I. z vrhunca zemlske časti in slave globoko v nesrečo in je živel — izgubivši cesarsko krono — v prognanstvu na samotnem otoku sv. Helene, tedaj je premišljeval o usodi velikih in slavnih mož, in čestokrat so mu tu prihajale na misel tudi resnice sv. krščanske katoliške vere, proti kateri je sicer v svojem življenju mnogo grešil, ki je pa vendar nikdar ni popolnoma izgubil iz svojega srca.

Nekega dne je govoril Napoleon generalu Bertrandu, ki mu je bil tovariš v prognanstvu na otoku sv. Helene, tako-le:

»Najtežavnejše na svetu je, priboriti si trajno ljubezen. Samo Jednemu se je to posrečilo, in ta je Jezus Kristus. Jezus hoče, da Ga ljudje ljubijo. On hoče imeti človeško srce, zahteva ga popolnoma zase, in — pridobi si ga mahoma. To mi je dokaz njegovega božanstva. Aleksander, Cezar, Hanibal so bili veliki in slavni možje, a vsem je to izpodletelo. Svet so si pribojevali, a tega niso mogli doseči, da bi bili imeli vsaj jednega prijatelja. Kristus pa govori, in mahoma so na njegovi strani človeški rodovi. Vez, ki jih družijo z Njim, je iskrenejša in trdnjša od krvnih, svetejša in močnejša od katerih koli drugih vezij. On vžiga v srcih plamen ljubezni, katera prekaša vsako drugo ljubezen.

Jaz (Napoleon) sem sicer velikokrat mnogo tisoč ljudij navdušil, da so šli zame v smrt, A treba je bilo za to vselej moje prisotnosti. mojega pogleda, mojega glasu. Jedna beseda iz mojih ust je vnela srca vseh. Da, to čarobno moč sem imel. A da bi bil trajno ljubezen zasadi v njihova srca, te skrivnosti nisem poznal. Sedaj, ko sem tu na samotnem otoku sv. Helene, zapuščen in kakor priklenjen na to skalovje . . . kje so moji prijatelji? — Taka je usoda velikih mož; taka je bila tudi usoda Cezarjeva in Aleksandrova! Pozabijo nas . . . Še nekaj tre-

nutkov, in isto se zgodi tudi z meno. — Kolik prepad je med mojo globoko revo in večnim gospodstvom Jezusa Kristusa, ki se oznanjuje po vsem svetu, ki Ga milijoni ljubijo in molijo, ki še vedno živi! Njegova smrt, — se li to pravi umreti? — Da, Kristusova smrt je smrt učlovečenega Boga!

Gospodarske stvari.

Nekaj za sadjarje.

Peljal sem se lani po železnici z gospodom, ki se spozna v sadjarstvu in ima na svojem posestvu priložnost, si skušnje pridobiti. Vprašam ga, katera sorta jabolk mu najbolj ugaja. Odgovori mi: Najljubša mi je kanadska rajneta. In pravo je zadel! Na lanskej razstavi sadja v Mariboru je ta sorta zbudila občno pozornost. Namen teh vrstic je večinoma, priporočiti to sorto za občni nasad. Geslo novega časa je: Ne veliko sort! Kvečjemu tri ali štiri, pa tiste morajo biti dobre. Omenjena kanada rajneta zori v adventu, se da pa še hraniti več mesecev potem. Pariška rambura jej je zelo podobna, pa kanada rajneta je bolj okusna. Rodovitne so pa obedve. Na mariborske razstavi so imeli kanadsko rajneta med drugimi razstavljalci: vinarska šola v Mariboru, Podčetrteška grajšina Fritscher, veleposestnik v Nerbersdorfu pri Wildonu, Wiebner, medicinar in posestnik na Ptuj in drugi. Ko bi kdo želel cepiče, jih gotovo dobi pri Wilhelmu Klenertu, posestniku drevesnic v Gradcu, komad po 15 vinarjev. Na mariborske šoli imajo krvno uš in je nevarnost, da se prenese tudi po cepičih. Druge priporočila vredne

namizne jabolke, ki so pa vse tudi za mošt dobre, so še: Ananas rajneta in pa kasselska rajneta. Prva je prav dobra, pa ima napako, da rada gnije. Pa vsejedno jo priporočam kot izmed najboljših in najrodovitnejših. V Rusiji najraje kupujejo to sorto. Kasselska je dobrega okusa, je sočnata kakor prednica, in se drži do binkošti. Napako pa ima, da postane precej uvela. Uvelost pa boja zgubijo vse jabolke, ako se pred rabo de neje nekaj časa v vodo. Zlato zimsko parmeno pa vedno bolj opuščajo. Lotijo se je rade bolezn na listju in sad se začne čudovito pačiti, ko drevo postane starejše. Toraj priporočam za naše razmere: Kanada rajneta, kasselsko in Ananas rajneta. Zraven pa še priporočam mašančke, pa bolj debele sorte, ker so tudi čisto drobne. Videl je pa pisalec teh vrst debelejših izvrstne sorte. Prav izvrstne so tudi nekatere ledrarce (n. pr. Damason rajneta), pa se nahajajo med njimi tudi prav slabe sorte. Najboljše je, če se more zgoditi, da vzame človek cepič od drevesa, od katerega je sam videl sad in ga tudi poskusil. V drevesnici se včasih zmotijo, da ne dobi človek sorte, ki jo želi. Pa še druge reči se godijo. Od sevniske voščenke se je v drevesnici zaplodila ena panoga, od katere sad daleč zastaja za enim, ki sem ga poskusil drugod od te sorte. Po mojem mnenju niso temu krajevne razmere vzrok, ampak odjemalec cepiča je imel nezgodo, da je dobil slabo varijeteto. Za to svoje mnenje imam še bolj temeljite uzroke, ki jih pa ne morem tukaj navajati. Samo to povem, da sem že videl sad dveh dreves, ki se je kazal popolno enovrstnega, v okusu pa je bil daleč narazen. Od hrušek so se mi priporočale od zelo verodostojne strani: Williamova kršče-

nica (sept. Williams Christbirn), Blumenbachova maslenka (okt. nov.) in zimske maslenke: Milletova (sad poznam iz lastnega okusa kot izvrsten), Nardenpontova, Liegelnova; razun teh še Madame Verte. Posebno pa se mi je kot najbolj pozna od več verodostojnih strani priporočala: Olivier de Serres. Je izvrstnega okusa in traja do marca. Poletna hruška je ena najboljših Solnogračanka (Salcburgerca.) To so namizne hruške. Hruške za sušenje in za mošt je pa najboljše, da si vsak sam poišče v svojem kraju. Ako si kdo sam želi zrediti drevesca, naj dobi pečke — 4 do 7 dni jih more v sobi imeti, pa jih ne sme na peč djati — potem jih naj pomeša z vlačnim peskom in jih da v kako skatljico, katero naj zakoplje na vlažnem pesku. Ako se pečke popolnoma posušijo, zgubijo za tisto leto ali pa za zmiraj svojo kalno moč. Posejejo se pa naj kakor hitro mogoče, toraj kmalu po pustu. Mraz ne škoduje navadno setvam. M. S.

Loterijske številke.

Trst 26. januarja 1901. 10, 51, 23, 69, 44
Linc " " " 12, 78, 27, 8, 77

Thierry-jev balzam in centifolično mazilo se sme na podlagi ugodnega predloga École supérieure de Pharmacie v Parizu od 21. velikega travna 1907 na Francoskem upeljati in naravnost na privatne osebe pošiljati. Toda ne samo tja, ampak tudi v vse dežele se ti izdelki pošiljajo in ima podjetnik v Londonu samosvojo podružnico, koder se tudi mnogo njegovih pridelkov izvaja. Izdeluje se samo v Pregradi.

Rudeč

zavoj z belim trakom!

Ste uže kedaj poskusili pravo Oelzovo-kavo? Ako še ne, potem ne mudite se, ker ravno ta kava je najboljša primes k bobovi kavi. Samo paziti morate, na to Vas posebno opozarjamo, da je vsak zavoj rudeč z belim trakom.

Dobiva se v špecerijskih trgovinah!

Bratje Ölz.

Majerja

s 3.—4. delavskimi močmi sprejme takoj Peter Kollnig v Grabšincih, pošta Sv. Jurij na Ščavnici. 31 2—2

Nov mlin

s tremi kamni in z vrha padajočo vodo se takoj proda. — Več se izve pri lastniku: **Simon Pernat, šikole, Pragersko.** 2—2

Priporočam mojo novo

trgovino

rezlarskega in tesarskega lesa

koroškega in štajarskega proizvodjanja.

Maribor, melingove ulice 58.

udani

H. Tommasi.

1 1

Išče se

šafer

kateri mora biti oženjen ter v poljedelstvu in živinoreji dobro izurjen. — Ponudbe naj se pošiljajo na oskrbnišvo graščine Turnisch pri Ptuj. 34 3—2

Zbirajte obrabljene poštne znamke

vseh dežel, vseh vrst, tudi celo navadne. Rabijo se za vzgojo ubogih dečkov v duhovnike. Lepi nabožni spominki, rožni venci, svetinice sv. Antona in Jezuščka v Pragi se pošljejo v dar za poslano znamke. Vpraša se in znamke se pošiljajo na Bureau Betlehem v Bregenz, (Vorarlberg.) 540 (25—5)

Za svečnico!

Častiti duhovščini in slavnemu občinstvu priporočam svoje **fine sveče, iz garantirano čebelnega voska.** Nizke cene! Točna postrežba! Vestno delo!

Spoštovanjem

Lovro Pokorny,
svečar v Celji,

544 2-2

Narodni dom.

Kanarčke

lastne odreje, lanske, čistokrvne — trdgorske (harcer) plemenite drdače in pisake po 9, 12, 15 in 18 K; polkrvne — izborne pevice po 5, 7, 9 in 11 K; samice po 3 ozir. 2 K priporočam p. n. prečisti-tim duhovnikom in p. n. slavnemu občinstvu proti poštnemu povzetju v osem-dnevno poskušnjo **Emilj. Weixl, v Mariboru, Zofijni trg 3.** 56 3—1

Zahvala.

Vsled nenadomestne izgube, katera nas je zadela, smo sprejeli od blizu in deleč pre-mnogo milih in ganljivih izrazov srčnega sožalja, ki so nam bili tolažilo v prehudi bolesi.

Vsem, ki so se dragega rankega tako ljubko spomnili, izreka najtoplejšo zahvalo

55 1—1

rodbina Dominkuš-eva.

V MARIBORU, 26. jan. 1901.

Kmetijsko društvo v Konjicah

vabi na

60 1—1

občni zbor

kateri se bode vršil

v nedeljo 3. svečana 1901 ob 4. uri popoldne

v gostilni gospoda **Simona Očko** s sledečim redom: 1. pregled računa, 2. volitev odbora in načelstva, 3. premenbe pravil in 4. slučajnosti. — V slučaju, da bi ta občni zbor ne bil sklepčen ob določeni 4. uri, vrši se ob polu peti uri drugi občni zbor isti dan, v istih prostorih in z istim dnevnim redom, kateri pa sklepa veljavno neoziraje se na število udeležencev.

K obilni udeležbi vabi

načelstvo.

Narodni dom v Konjicah!

Slovenci iz okolice konjiške in vsi, ki prihajate od zgornje strani po opravkih v Konjice, imate pri starem Wallandu **narodno gostilno**, kjer si lahko v narodni družbi ogrevate svoja narodna srca. Ta je sedaj naša gostilna. Vi narodnjaki, ki pridete od Poličanske strani, imate gostilno pri Očkotu, ki se Vam priporoča kot naša. Tedaj poprimite se sedaj gesla:

63 1-1

„Svoji k svojim!“

Chief-Office: 48, Brixton-Road, London SW.

Na košček vate naj se vzame zadosti

A. Thierryjevega balzama

in naj se položi v votel zob če se hoče bolečine olajšujoči in pomirujoči vpliv doseči in je samo tedaj pristen, če je z zeleno nunsko tovarniško varstveno znamko in z klobučkovim zatvorom z vtisnjeno tvrdko: „Allein echt“ previden. — **Dobi se v vseh lekarnah.** — S pošto frankirano 12 majhnih ali 6 velikih steklenic 4 K. Steklenice za poskus proti nakaznici po 1 K 20 vin. s prospektom in imenikom prodajalnic vseh dežel sveta razpošilja lekarničarja **A. Thierry-jeva lekarna v Pregradi** pri Rogaški Slatini. Svari se pred ponarejanjem in naj se pazi na v vseh državah registrirano nunsko tovarniško znamenje v zeleni barvi.

6 17 25-4

„Südsteierische Presse“,

časnik v nemškem jeziku, izhajajoči dvakrat na teden, stane mesečno eno krono. Urednik F. S. Šegula. Slovenci so prošeni, da delajo za razširjenje tega lista, ki je tako dobro uredovan in vsestransko o svetovni politiki kakor o južnoštajerskih razmerah tako podučljiv, da lahko nadomestuje vsaki nemški časnik po slovenskih hišah in narodnih gostilnah. „Südsteierische Presse“ zagovarja odločno **ravnopravnost Slovencev** in poučuje tuji svet o pravičnih slovenskih težnjah, ter je za to potrebno potreben. Ko bodo Slovenci dosegli ravnopravnost narodno, v šoli in uradu, še le tedaj lahko list preneha. Zahtevajte list po gostilnah in kavarnah, kjer so na razpolago že drugi nam sovražni listi. Naročnina in inzerati se pošiljajo na:

Administration der „Südsteirischen Presse“, Marburg.

ZAHVALA.

Povodom nepričakovano nagle smrti našega iskreno ljubljene sina, soproga, očeta, tasta in brata, gospoda

Jurija Zadravec

izrekamo tem potom najodkritosrčnejšo zahvalo za vsestranske dokaze srčnega sočutja, za mnogoštevilno in tolikanj častno spremstvo pokojnika k zadnjemu počitku.

Posebno hvalo smo dolžni visokočastiti duhovščini, vsem darovalcem krasnih vencev, gg. pevcem za ganljivo nagrobnico, velecejenemu učiteljstvu, slavnemu občinskemu odboru, gasilnemu društvu in skupni obrtnijski zadrugi za korporativno vdeležitev pri pogrebu dragega rajnekega.

Srčno zahvalo pa izrekamo tudi gospodu zdravniku dr. Špešiču za njegovo požrtvovalnost in trud v bolezni preblagega pokojnika ter ljubeznivi obitelji Robič-evi za nam prijateljsko izkazano pomoč.

V SREDIŠČU, dne 25. jan. 1901.

53 1-1

Žalujoča rodbina Zadravec.

Razglas.

Občina Teharje išče

občinskega tajnika.

Stalna plača na mesec 70 kron s prostim stanovanjem. — Pogoji so: neomadeževani značaj, znanje uradovanja v slovenskem in nemškem jeziku. — Bivši občinski tajniki imajo prednost. — Dotične prošnje se imajo **do 20. svečana t. l.** županstvu Teharje poslati. Nastop službe je do 1. aprila 1901.

Jože Rebov,
župan.

39 2-2

Chief-Office: 48 Brixton-Road London, SW.

A. Thierry-jevo pravo centifolijo mazilo

je najboljšo vlačno mazilo, ima po dobrem osnaženju bolečino olajšujoč učinek in hitro zdravi, odpravi z omehtanjem vsakovrstna vrinjena telesa. — Je za **hribolazce, kolesarje in jahače** potrebno potrebno.

☺ ☺ ☺ **Dobiti je v vseh lekarnah.** ☺ ☺ ☺

S pošto frankirano 2 lončka 3 K 50 v, 1 lonček za poskus proti nakaznici 1 K 80 v razpošilja s prospektom in imenikom prodajalnic za vse dežele sveta **lekarničar A. Thierry-jeva tovarna v Pregradi pri Rogaški Slatini.** — Svari se pred ponarejanjem in se opozarja na zgoraj zaznamovano, na vsakem lončku vžgano znamko.

15 25-4

„Vzajemna zavarovalnica“ v Ljubljani Dunajska cesta št. 15 Medjatova hiša

vzprejema zavarovanja vsakovrstnih poslopij, premičnin in poljskih pridelkov proti požarni škodi, kakor tudi zvonov proti poškodbi. — **Pojasnila daje in vzprejema ponudbe ravnateljstvo zavarovalnice v pritličju Medjatove hiše na Dunajski cesti v Ljubljani, a tudi po slovenskih deželah nastavljeni poverjeniki.**

„Vzajemna zavarovalnica v Ljubljani“ je edina slovenska.

Zavaruje pod tako ugodnimi pogoji, da se lahko meri z vsako drugo zavarovalnico. Postavno vloženi ustanovni zaklad jamči zavarovancem popolno varnost.

524 6

Rojaki zavarujte svoje imetje pri domačem zavodu!

Svoji k svojim.

Napoved za pristojbinski namestek Gebühren Aequivalent Bekenntnisse

za leto 1901—1910

za veleč. župnijska in cerkvena predstojništva, ustanove in občine kakor tudi napovedi za osebni dohodni davek za leto 1901 oskrbi 54 1—1

Rudolf Hriber,
Maribor, Gosposke ulice 29.

Da bodo vaše GOSTIJE

pošteno-vesele,

kupite si za 17 kr.

za to jako primerno knjižico

„Ženitovanje“

spisal L. Stepišnik.

Znesek naj se pošlje v markah.

Knjižico prodaja

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Oklic!

Od c. kr. okrajne sodnije v Mariboru odd. V. se sledeče naznani:

Na predlog knez. škof. semenišča v Mariboru, kot jedinega dediča po zapuščini župnika Franz Schwarz-a, ki je 24. novembra 1900 v Kamnici umrl, se je nje prodaja obstoječa iz premičnine: pohištvo, poljsko orodje, živina, vozovi, vino, sodi itd. v potu prstovoljne sodnijske dražbe dovolila in se je narok za izvršitev na

4. februar 1901

in sledeče dneve, vsakokrat od 8. do 12. dopoldne in od 2. do 5. ure popoldne v župnišču v Kamnici pri Mariboru s pristavkom določil, da se bodo premičnine samo za ali pa čez cenilno ceno proti takojšnemu plačilu in odstranjenju oddavale.

C. kr. okrajna sodnija Maribor, oddelek V,

46 1—1

dne 22. januarja 1901.

Kapun.

Hranilno in posojilno društvo v Ptuiju,
registrovana zadruga z neomejeno zavezo.

Vabilo

na

64 1—1

občni zbor

dne 14. febr. 1901 ob 10. ozir. 11. uri predpoldnem
v dvorani „Narodnega doma“ v Ptuiju.

Dnevni red:

1. Prečita se poročilo ravnateljstva za leto 1900;
2. Predloži se računski zaključek za leto 1900;
3. Poročilo nadzorstva glede računskega zaključka in nasvet o porabi čistega dobička; sklepanje o nasvetih;
4. Slučajnosti.

Če bi na prvi občni zbor ob 10. uri predpoldnem ne prišlo zadostno število zadržnikov, vrši se v smislu združnih pravil drugi občni zbor istega dne, po istem dnevnem redu in v istih prostorih ob 11. uri predpoldnem.

Na Ptuiju, dne 28. januarja 1901.

Ravnateljstvo.

Za bolne na želodcu in stare ljudi. 495

Konjak

star, iz domačega vina, pošilja franko 4 stekl. za 6 gold., 2 litra za 8 gld., novi konjak 2 litra za 4-80 gld. **Benedikt Hertl**, grajščak, Goliš p. Konjicah, Štaj.

1 stekl. za 1 gld. 50 kr. se dobi pri **Al. Quandest**, gosposka ulica, Maribor.

J. Pserhoferja čistilne kroglice

so že več desetletij najbolj razširjene in je malo družin, kjer bi to lahko in prijetno delujoče domače zdravilo manjkalo, katero je od mnogo zdravnikov pri hudih naslednjih slabega prebavanja in telesnega zapora občinstvu priporočeno. Od teh kroglic, ki so tudi pod imenom **Pserhoferjeve kroglice** ali **Pserhoferjeve kri čistilne kroglice** znane, velja ena škatla z 15 kroglicami 21 kr., eden zavitek z 6 škatlami 1 gld. 5 kr.; pri predpošiljanju denarja velja, poštne prosto: 1 zavitek 1 gld. 25 kr., 2 zavitka 2 gld. 30 kr., 3 zavitki 3 gld. 35 kr., 10 zavitev 9 gld. 20 kr. — Navod o porabi se priloži.

Jedina izdelovalnica in glavna založba za razpošiljanje:

I. Pserhoferja lekarna

47 10—1

Dunaj, I., Singerstrasse Nr. 15.

Prosimo, da se izrečno zahteva **„J. Pserhoferjeve teločistilne kroglice“** in paziti je, da ima pokrov vsake škatlice isti podpis **J. Pserhofer** in sicer v rdečih pismenih, kateri je videti na navodilu za porabo.

Balzam za ozeblino J. Pserhoferja.
1 posodica 40 kr., prosto poštne 65 kr.

Pserhoferjev trpotčev sok, za razlizenje, ena steklenica 50 kr.

Pserhoferjev balzam za golšo, 1 steklenica 40 kr., poštne prosto 65 kr.

Stolovi Kola-izdelki izvrstno krepčalo za želodec in živce. 1 liter Kola-

vina ali eliksirja 3 gld., $\frac{1}{2}$ litra 1 gld. 60 kr., $\frac{1}{4}$ litra 85 kr.

Pserhoferjeva britka želodčna tinktura, (nekad življenska esenca imenovana.) Rahlo mečilo, ki budi in krepča želodec pri slabem prebavanju.

1 steklenica 22 kr., dvanaajstero 2 gld.

Pserhoferjev balzam za rane, 1 steklenica 50 kr.

Tanokininska pomada J. Pserhoferja, pospešuje izvrstno rast las, 1 škatlja 2 gld.

Zdravilni obliž za rane bivšega prof. Stendela, 1 posodica 50 kr., poštne prosto 75 kr.

Univerzalna čistilna sol A. W. Bulricha, domače sredstvo proti slabi prebavi. 1 zavitek 1 gld.

Razven imenovanih izdelkov dobivajo se še vse druge domače in vnanje farmacevtske specialitete, naznanjene v avstrijskih časopisih, in ako niso v zalogi, se na zahtevanje na tanko in najceneje preskrbe.

Razpošiljanja po pošti se točno odpravljajo proti gotovini, večja naročila proti povzetju. Če se denar naprej pošlje (najboljše po poštni nakaznici), stane poština dosti manj, kakor po povzetju.

**Močen kovaški
nčenec iz dežele se sprejme
pri Bogomil Fogel, kovaški
mojster, Gleisdorf
pri Gradcu.** 57 3—1

✕ Horvat Janez ✕
kamnosek v Hočah

prevzame vsako v stavbinsko kamnoseško stroko spadajoče delo, kakor tudi nagrobne kamene. 52 3—1

Duppauerski oves za seme
skušen, mnogokrat promoviran, od deželnega kulturnega sveta posebno priporočen, zori zgodaj, izvrsten, 1 hl 56 kg. težek. Pristen, 1 hl za 10 K, dobi sa samo pri ekselence **grofa Zedtwitz-a** prihodarstvenem uradu Duppau na Češkem. 50 1—1

Lep gozd

za izsekati, čez 4 orale, se prostovoljno takoj po ceni proda. Nahaja se blizu **Male Nedelje** pri Ljutomeru. Natančneje se izve pri **Mariji Grossmann**, grajščina **Gleichenberg**, Štajersko. 62 2—1

Služba cerkovnika in organista

v Pamečah se odda. Oglasiti se je takoj, nastopiti pa pozneje. 49 2—1

Lepo posestvo

obstoječ iz lepe hiše in gospodarskega poslopja, njiv, travnikov, gozda in vinograde, vsega skupaj okoli 17 oralov, se proda pod ugodnimi pogoji. — Cena je nizka! Kje? pove upravnistvu tega lista. 45 1—1

Proda se takoj posestvo,

zidana, z opeko krita hiša in 7 oralov zemlje obstoječ z njiv, travnikov, sadonosnika in vinograde. Natančneje se izve pri lastniku **Jakob Vonbek**, Vodole. 43 3—1

Večje posestvo

ne daleč od železniške postaje se prostovoljno proda. — Obstoji iz hiše, gospodarskega poslopja, mlina, rezalnice in mlatilnice na vodo in ribnik za pridobavo ledu z poprečnim letnim prispevkom 600 K, potem polja in travniki 19 ha 35 a 87 m², gozdov 7 ha 90 a 14 m² vse v ravnini. Cena 28.000 K, kupčina pod ugodnimi pogoji. — Vpraša se pri c. kr. bilježnistvu (notariat) v Slovenjem gradu. 61 3—1

Poljski malec

(gips), ki je najboljši ter najizdatnejši umetalni gnoj, priporoča **M. Berdajs**, zaloga specerijskega blaga in semena v Mariboru. 58 3—1

Oves za seme,

domačega pridelka, najrodovitnejše vrste za Spodnje Štajersko Wilkom in Dupaner proda **Karol Hermann** v Laškem trgu. 48 5—1

Hišo

primerno za gostilno ali trgovino **želi najeti**. Ponudbe naj se pošiljajo upravnistvu tega lista. 41 2—2

Učenec

z dobrimi šolskimi spričevali sprejme se takoj v trgovini mešanega blaga **Slavinec & Šeleker** v Smartnem pri Litiji, Kranjsko. 51 3—1

Fosforjevo

kislo apno za živino priporoča 59 3—1

M. Berdajs, Maribor.

O novi domovinski pravici.

Drž. zbor ni že dolgo časa sklenil tako pravične in za avstrijske narode tako blagodejne postave, kakor je nova domovinska postava. Presvetli cesar jo je potrdil dne 3. decembra 1896 št. 222. Po tej postavi ima od 1. januarja 1901 naprej vsak avstrijski državljani, ki je v katerikoli občini bival nepretrgoma deset let, ki je dosegel 24. leto in ni bil kaznovan zaradi hudodelstva, pravico prositi domovinske pravice v dotični občini. To pravico imajo tudi ženske. Kaj mora storiti, kdor hoče v občini dobiti domovinsko pravico? Napraviti mora pred vsem prošnjo na dotično županstvo. Ta prošnja ne potrebuje nobenega koleka. V prošnji mora povedati: 1. da biva že deset let nepretrgoma v občini, 2. da se je pošteno obnašal in da ni bil nikdar kaznovan zaradi hudodelstva, kar treba dokazati s spričevalom policije, v katerem morajo biti zapisane tudi hiše, v katerih je prosilec bival zadnjih 10 let. To policijsko spričevalo mora biti s kolekom 1 K. 3. da je dosegel že 24. leto, kar treba dokazati s krstnim pismom, 4. kje je imel do zdaj domovinsko pravico, kar treba dokazati z domovinskim listom. Prošnji na županstvo treba pridjati kolek 30 vinarjev, da se porabi za novi domovinski list, katerega izda županstvo. Delavci slovenski! Spomnite se, kaj se je zdaj delalo po stari postavi z vami. Če ste oboleli, niso marali nikjer za vas, ne v mestu, kjer ste služili, ne v domači vasi, kjer ste bili rojeni. Da, pripetilo se je pogosto, da so vas v boleznih le preklinjali. Zdaj je čas, da si po občinah, kjer delate, zagotovite domovinsko pravico. Živite pošteno, da vas ne kaznujejo radi hudodelstva. Delajte pridno, da ne bo treba prosjati, kajti v tem slučaju ima občina pravico vas pregnati. Ako vas prežene, se bivanje v občini pretrga, in treba bo z nova začeti. Kdor sam ne zna napraviti prošnje, obrne naj se do delavskega društva, katerega je ud, ali pa do županstva, kjer je bil do zdaj pristojen. Tudi dosedanja domovinska občina sme napraviti prošnjo ter zahtevati, da se sprejme kdo v tujo občino, ako je že deset let tam stanoval. Tudi bi magistrat delal delavcem sitnosti, obrniti se je na namestništvo, katero mora skrbeti, da se postave točno vrše! Slovenci, glejte, da dobite v spodnještajerskih trgih in mestih kmalu domovinsko pravico!

Odmev volitev v Konjicah.

(Razgovor med Pohorcem Smerekarjem in Konjičanom Brezarjem. Konjičanom in njihovim okoličanom v premislek.)

Smerekar (pride v Konjice in zagleda svojega znanca Brezarja): »Glej ga no, Brezarja! Kaj ti je vendar, da tičiš vedno kot medved v svojem brlogu? Že devetindevetdeset let te nisem videl! Človek bi skoro mislil, da si šel tja, kjer ni muh — a da si se danes izkobil iz svoje luknje, je ravno prav. Bodeš mi vsaj povedal, kako je z vašimi volitvami —.«

Brezar (poda Smerekarju roko): Z našimi volitvami? Niti ni dobro, niti ni slabo.

Sm.: Kaj se pravi to? Niti ni dobro, niti ni slabo. To se ne pravi nič. Jaz ti rečem: nam je šlo dobro. Mi kmetje smo pokazali, da smo možje. V peti kuriji smo si izvolili Žičkarja, v četrti skupini pa Robiča. Ti pa me včas kot razsoden tržan: ni niti dobro, ni niti slabo; kaj ne tako-le: pol miši, pol tiča. Pri moji veri! ne razumem te. Govori jasno, kakor se spodobi!

Br.: Poleg vse jasnosti ti vendar pravim: niti ni dobro, niti ni slabo. Slabo ni, ker smo spoznali, kdo je z nami, kdo proti nam, a dobro ni, ker...

Sm.: Hudirja! Torej niste zmagali!?

Br.: Ne. Izvoljen je Pommer, kateremu se še ne sanja o naših potrebah.

Sm.: I, kaj ste vendar delali? Menda ste spančkali, moj ljubi Brezar?

Br.: Tega pa ne! Kot vi smo se izkazali i mi može. A kaj hočeš, če imajo oni denar in vse, kar hočejo!

Sm.: Tristo zelenih! Kdo le ni volil Dečka? Saj je Pommer Nemec, a v Konjicah oblažim lahko vse prodajalne in gostilne — povsod mi kličejo nasproti: Bog daj! očka Smerekar! Kaj bo dobrega?

Br.: To je toliko časa, dokler ni volitev. Ko pa pridejo volitve, pozabijo ti ljudje na vse. Vsak hoče biti prvi Nemec ter ne vé družega kot »heil«.

Sm.: Zakaj?

Br.: Ej, dragi moj, to je vprašanje, ki ti bi ga ne mogli odgovoriti niti oni. Najbrže mislijo, da je bolj »nobel« zatajiti svojo kri in biti posilinenec.

Sm.: Bolj »nobel«? Ha... ha...! Sram jih naj bode! Za te bi že bilo boljše, da bi se ne bili rodili. Kdor namreč zataji svoj rod, že ni daleč od tega, da zataji mater, ki ga je rodila, kar je najhujše, kar more storiti človek. Kdo so ti ljudje?

Br.: Tak na primer je Kupnik.

Sm.: Kaj ta? Če pa pridem k njemu po olje, pa mu teče tako gladko jezik v slovenščini.

Br.: To dela zaradi zaslužka. On dobro ve, da živi od Slovencev.

Sm.: Po tem pa naj ne brca Slovencev!

Br.: Bil je najhujši in se je najbolj izkazal zvečer pri bakljadi.

Sm.: Kaj? Bakljado ste imeli?

Br.: Kaj pa misliš? Meniš li, da imajo naši posilinenec tako mirno kri? Treba je bilo malo razgrajati. Za groše, ki so jim jih znesli prej Slovenci vkup, so kupili lampijone in potem vpili po trgu: heil! Kupnik je bil eden prvih.

Sm.: Ni mogoče!

Br.: O je! In ne samo to! Lampijone so nosili šolarčki nemške šole, katere je že ondodni nadučitelj naučil na »heil«. Zibali so se po trgu celo s frankfurtarico.

Sm.: A?

Br.: Le čudi se? Tudi jaz se čudim, kako morejo biti nekateri slovenski stariši tako malomarni, da pošiljajo svojo deco v nemške šole k učiteljem, ki so pokazali svojo oliko s tem, da so demonstrirali pred Wallandovi hišo, ker je volil z nami.

Sm.: Veš kaj, Brezar, najbrže me hočeš nalagati prav debelo. Saj znam, da ne delajo kaj takega pri nas niti hlapci. Kaj se le učitelji!

Br.: Če ne delajo hlapci, delajo pa ti. Zato pravim, da ne razumem, kako morejo dati nekateri stariši svoje otroke takim učiteljem v roke.

Sm.: Brezar! to mi moraš razložiti natančneje.

Br.: Prav rad! Bilo je tako. Ko so se heilovci — med njimi tudi učitelji nemške ljudske šole — pri Vrbniku in Urbanu okrepčali, so si mislili, da ne gre drugače, kakor da gredo pred hišo starega Wallanda. Postavili so se torej pred hišo in nekateri izmed njih začeli — kakor so olikani — pljuvati na vse moči.

Sm.: Zlodek! kje ste bili pa vi?

Br.: Le počakaj! Vse pride še — — ko so nekateri najlepše pljuvali, drugi pa gledali so se prikazali Wallandovi hlapci — —

Sm.: Vrlo!

Br.: Kaj »vrlo«? Saj se ne znaš, če so bili tepeni posilinenec ali hlapci.

Sm.: Lahko si mislim, ker poznam nemške zajce.

Br.: Ko so torej zagledali ljudje Wallandove hlapce, jim je naenkrat zaostalo v grlu njihovo rjovenje: heil, stisnili so repke med noge, klobučke med ramo in jo odkurili pri mitnici ven na varno.

Sm.: Imenitno! Kako so prišli potem nazaj v trg?

Br.: Hm... to je lahka stvar. Eden se je izmuzal do orožnikov, in pod njihovim varstvom so prihajali nazaj. Ker so se jim

pa tresle od prestanega strahu hlačice, jim je trobil na rog požarne brambe veliki muzikant Melhijor Miheljak. Pa veš, kdo je bil še zraven pri tem činu?

Sm.: Kdo neki? Čakaj, da se domislim — —

Br.: Že vidim, da ne ugaaneš pravega. Nadučitelj slovenske ljudske šole.

Sm.: Ta, ta? In k temu hodijo naši otroci?

Br.: Tako so hajlali in razgrajali po našem trgu in praznovali slavno zmago. — Po volitvi so vrgli tudi Fallanta iz gostilne pri Vrbniku, ker ni bil hotel voliti. Pri ti priliki je povedal Fallant v obraz usnjarju Lavriču, ki se je najbolj ujedal: Kaj boš očital ti meni, ki se nemškega ne znaš! In glej spaka! Lavrič toži zdaj Fallanta zaradi razžaljenja časti; Fallant pa se ne da tako hitro ugnati v kozji rog, ampak ostane pri svoji trditvi, zahteva pa, da izpraša kak profesor Lavriča iz nemščine.

Sm.: To mi pa res ugaja. Hej, ali ni Pommer profesor? Zdaj lahko pomaga Lavriču v zahvalo, da ga je volil. Ha... ha... ha...

Br.: A najbolj me jezi, da so ravno taki najhujši naši nasprotniki, katerih ime jasno kaže, da so rojeni Slovenci. Poglej le Kupnika, Brezovnika, doktorja Kadivnika, Lavriča in druge! Posebno zadnja dva sta »ta prava«. Jaz vem trdno, da sta bila v mladih letih navdušena Slovence, zdaj pa ne marata slišati o slovenstvu ničesar. Mnogo se je zadiral tudi Hasenbichl. Siromak je Kranjec, njegova pa komaj lomi nemščino.

Sm.: Da... da. S temi ljudmi pa je res težko vkup hoditi.

Br.: Tako je. Odslej se bomo držali tudi dejansko gesla: Kdor ni z nami, je proti nam. Če storimo to, pokaže prihodnost, čegavo je spodnje Štajersko. Kupujmo odslej pri Ogorevcu vse, obiskujmo Topolška, Ferjena, Fallanta, Fuhrmana, Wallanda, Očka in sploh svoje ljudi.

Sm.: Prav imaš, Brezar! To je jedina pot, ki nam pripomore k naši stvari. Jaz se bodem držal odslej tvojih navodil in z menoj po mojem mnenju vsak zaveden Slovenec. Živeli slovenski obrtniki, živeli naši ljudje. Kako je pa vendar to, da niste zmagali?

Br.: Ah, Smerekar, ko bi ti vedel, kako so delali, se ne bi čudil. Vsako hišo so preobrnili petkrat, da so le dobili glas za... Posebno velikih zaslug si je hotel pridobiti nadučitelj nemške šole. Da mu ne bi ušel na noben način mizar Fuhrmann, ga je spremil čisto do volišča, se oziral samozavestno na desno in levo, da ga ne bi prezrl kdo pri njegovem v učiteljsko stroko spadajočem delu; kot velik zmagalec je prignal Fuhrmana na volišče — a Fuhrman mu je oddal pred nosom glasovnico za Dečka.

Sm.: Hi-hi! Dobro, dobro Fuhrman!

Br.: Rossbacher nam je pa prej obljubil, da se ne bode mešal v volitve, in je vendar volil Pommerja. Hrvat Nemca!

Sm.: O, jej! A solnce gre že v zaton. Brezar! domov moram iti z geslom v srcu: Svoji k svojim! — hvaleč Boga, da smo spoznali svoje nasprotnike. Mojega obličja ne bodo nikdar več videle njihove prodajalne in njihove krčme. Srečno!

Dva brata.

Zgodba; spisal I. Toman.

Večkrat sem že slišal govoriti: »Oženiti ali omožiti se, je kakor loterijo staviti!« S tem so menda hoteli povedati: »Kakor malokateri, ki v loterijo stavijo, zadenejo in obogaté, tako tudi malokateri, ki se ženijo ali omožijo, prav zadenejo.« Povsem te besede niso resnične, kajti, najdemo še, hvala Bogu, dosti srečnih in zadovoljnih zakoncev.

Da se pa res tudi zdaj množijo nesrečni zakoni, tega je krivo, ker ljudje sklepajo po-

gosto zakon brez vsega premisleka, ne da bi se prej posvetovali z Bogom in s svojo vestjo. V sveti zakon stopijo zgolj iz mesenih, posvetnih nagibov, sklepajo sveti zakon kakor kako kupčijo, Boga nočejo imeti kot voditelja! Pri takih seveda ni mogoče govoriti o zakonski sreči in zadovoljnosti.

Kmet in veleposestnik Podravšek, ljudje so pravili »pri baronu«, je bil zelo premožen, tudi precej prevzet in svojeglav. Imel je s svojo ženo Marijo dva sina, Martina in Jožefa. Martin je bil nekaj nad eno leto starejši. Ko je bil ta že ednajsto leto dopolnil, rekel je nekega dne Podravšek svoji ženi:

»Veš kaj, Marija, zdaj morava misliti na poklice najinih otrok. Martin bo dohtar ali odvetnik, Jožef pa bo doma«, rekel je samozavestno. Žena mu je v tem potrdila, rekoč:

»Da, da, tako mora biti!«

Ko sta pa g. župnik in g. učitelj to zvedela, kaj hoče Podravšek z otroci narediti, svetovala sta drugače. Martin je bil bolj poreden in še slabe glavice, za to sta svetovala, naj Martin doma ostane, da ga imajo stariši vedno pred očmi, ker je poreden. V mestu bi znal priti med slabe ljudi in bi se še bolj pokvaril, potem pa tudi nima zmožnosti za šolanje. Jožef, ki je bil pridn in tudi nadarjen, tega naj dasta v šolo.

Podravšek pa tega modrega sveta ni poslušal, ampak je rekel: »Kakor sem pravil, tako mora biti! Martin bo dohtar, Jožef pa doma!«

In res je prišel Martin v mesto na srednje šole, Jožef pa je obiskoval še domačo šolo. Podravšek ni gledal veliko na to, h kakim ljudem spravi svojega sina na stanovanje. Ko je pa prvo leto minulo, prinesel je Martin spričevalo, v katerem se je bralo, da mora prvi razred še enkrat ponavljati.

»Nič ne škodi«, je rekel oče Podravšek, »drugokrat bo bolj naredil, dohtar mora biti!« — V počitnicah je pustil svojega študenta delati, kar je sam hotel.

Tako se je Martin šolal in je prišel srečno v šestih letih do četrte šole. Velik je že bil, nadzorstva na stanovanju nobenega, tovaršija slaba, glavica dobrih in potrebnih naukov prazna, polna pa hudobije; kaj čuda torej, da, prej ko se je še skončalo šolsko leto, vidimo Martina doma pri stariših. Gospodi profesorji so ga izključili, ker ni nič napredoval v naukih, ampak le v hudobiji. Mati je še zdaj izgovarjala v svoji slepi ljubezni Martina in je zvrčala vso krivdo le na gospode profesorje.

Velik križ sta imela Podravška z Martinom. Delati ni bil navajen, in tudi ni hotel; postopal je le in drugo mladino pohujševal. Stariši pa so bili slabi, premehki, da bi mu povedali moško besedo in njegovemu počenjanju naredili konec. Tudi Jožef, ki je bil pridn in veliko bolj pameten in moder kot brat, je moral veliko trpeti od Martina. Povsod ga je ta zaničeval, sam se je pa poviševal. — Prazen klas pač visoko stoji!

Jožef, če je le čas imel, prebiral je dobre časnike in Mohorske ter druge dobre knjige, in tako se je naučil veliko lepega in koristnega.

Tako je bilo nekaj let. Podravška sta se že precej postarala in zato sta sklenila prepustiti skrb za gospodarstvo enemu sinov. Dogovorila sta se, dati gospodarstvo Martinu. Martin bi se moral toraj preje oženiti. Našel si je hitro v mestu neko gosposko nevesto. O gospodarstvu ni vedela ničesar, le lepo bi se rada oblačila in kratkočasila. Stari Podravšek je sicer razodel ženi svoj dvom, da ta dva ne bosta sodila za gospodarstvo, pa žena se je zopet potegnila za Martina. Podravšek je nazadnje privolil.

Ko so to g. župnik zvedeli, ki so tudi poznali rodbino, iz katere si je mislil Martin vzeti nevesto, poklicali so starega Podravška in so mu razložili svoje misli, rekoč: »Sami dobro veste, da morata dandanes gospodar in gospodinja pridno gospodariti in se po-

truditi, ako hočeta vsaj iznajati. Po moji sodbi bi pridni Jožef bolje gospodaril na vašem lepem posestvu. Ako pa le hočete Martinu prepustiti gospodarstvo, potem bi moral vsaj dobiti pobožno, pridno in resno ženo, katera kaj ve o gospodarstvu in hoče tudi za njega skrbeti in pomagati, drugače ne bo blagoslova ne sreče, ampak se bo vse v kratkem razletelo!«

Podravšek je sicer čutil resnico teh besedi, a ni se ravnal po njih.

Gostija je bila sijajna in vesela; kmečkih ljudi malo, največ le gospode iz mesta. Še po gostiji je bilo pri Podravšku dosti ljudi. Zidarji, mizarji, slikarji so imeli veliko dela. Mlada gospa je hotela imeti vse po mestni šegi. Okna so ji bila premajhna, deske na tleh že slabe, pohištvo preprosto, slikarija že stara. Hotela je imeti vse imenitno.

Staremu Podravšku in njegovi ženi se je delalo kar temno pred očmi, ko sta videla tako potrato. Reči pa nista smela ničesar. Imela sta že vendar prej vse sobe lepe in snažne, pa za mlado gospo je bilo vse pre-slabo. Ker sta pa tudi videla, da sta novi gospodinji le na poti, pobrala sta se v hišico, kjer sta imela izgovorjeno stanovanje. Tudi Jožef je kmalu spoznal, da ga mlada ne vidita rada pri hiši, zato je začel misliti, kako bi si pripravil svojo lastno domačijo in kako bi se srečno oženil. Ko si je iskal nevesto, ravnal je pri tem drugače, kakor Martin. Boga je najprej prosil, da mu pri tem imenitnem delu pomaga, s stariši in sam s seboj se je posvetoval in vse dobro premislil.

In res, kmalu je našel družico. Blizu dve uri daleč je bil premožen posestnik, imel je le eno pridno, pošteno in precej olikano hčerko. Tam je Jožef potrkal. Ker so ga poznali kot pametnega in pridnega mladeniča, dali so mu hčerko Nežiko za ženo.

Veliki razloček je bil med hišo Martinovo in Jožefovo! Martin se ni veliko zmenil za gospodarstvo; najrajši je hodil po lovu, še ob nedeljah, namesto k službi božji, je popival in igral v družbi veselih gostov. Njegova žena pa se je namesto k službi božji, vozila v mesto in tam obiskovala svoje nekdanje prijateljice, katere so ji ta obisk vselej rade in pogosto zopet vračevale. Tudi rat se je seveda dobro jelo in pilo, a tudi veliko obrekovalo in opravljalo. Ko je pa doma bila brez prijateljic, takrat je zopet najraje sedela pri klavirju, katerega si je iz mesta pripeljala. Družina se je menila in pravila: »Čeli dan sedi pri tej omari in vedno le brenka, da nam še po noči brni po ušesih!«

Stari Podravšek in njegova žena sta na tihem žalovala, ko sta videla, kako se gospodari pri Martinu!

»Ali slišiš tam gor ta krik in vik«, reče nekega dne stari Podravšek svoji ženi, ko je bilo zopet veliko prijateljic iz mesta pri mladi gospodinji pri vinu in kavi, »ali slišiš, kako tam gospodarijo? Gospod župnik so imeli prav, vse se bo kmalu razletelo! Ti si pa na tem veliko kriva, vedno si ga zagovarjala!«

»Ljubi mož«, odgovori jokaje žena, »ne množi še ti moje bolečine z očitanjem! Ne veš, koliko trpi moje srce, ko vse to gledam; vem, da sem tudi jaz kriva, pa prosim te, dragi mož, ne očitaj mi zdaj tega, česar več popraviti ne morem!« Od tega časa stari Podravšek ni očitil več tega svoji ženi. Oba sta sicer tiho, pa hudo trpela.

Drugače pa je bilo pri Jožefu. Molitve in službe božje nista izpustila nikdar brez vzroka. Tudi družino sta lepo vodila in učila. Pridno in skrbno sta gospodarila. Posvetnega veselja nista iskala pri drugih; najbolj srečna sta bila v krogu svojih domačih. Zato pa je tudi angel božjega miru in ljubezni vladal v njihovi hiši, zadovoljnost in sreča sta kraljevala v njej.

Redkokedaj sta obiskala Martina, ker sta videla, da to Martinovi ženi ni ljubo, in da le zaničevalno ravnata z njima oba, Martin in njegova žena.

Ko sta zopet enkrat Jožef in njegova žena prišla v Martinovo hišo, reče Martinova žena pogovarjaje se z Nežiko:

»Ne vem, da moreš tako živeti, nobena vesolja si ne privoščiš; gotovo si nesrečna v zakonu, toliko skrbi in dela imaš!«

»Nasprotno, ljuba moja«, odgovori Nežika. »Ne veš, kako sem srečna z Jožefom! Vem, da me Jožef ljubi, in jaz njega, in to je gotovo velika sreča za zakonske, to nama tudi lajša skrbi in delo. Tudi pri nas si privoščimo včasih kakšno dovoljeno razvedrilo!«

»Pri nas pa ni tako«, globoko vzdihne žena Martinova. »Veselim se, kakor se jaz hočem, moj mož pa tudi, kakor se njemu dopada!«

Martin in njegova žena pa se nista dolgo veselila. Ker nista nič skrbela za gospodarstvo, le zapravljala, zmanjkalo je kmalu denarja, da, že precej dolga sta naredila. Upniki so začeli tirjati, denarja pa ni bilo. Martin je zdaj začel očitati ženi, da je ona vse zapravila, in da nič ne skrbi za gospodarstvo; žena je isto očitala možu. Zdaj je bil prepir, kreg in jok v hiši Martinovi vsakdanji gost.

Nekega dne, ko je imel zopet Martin s svojo ženo tako zakonsko vojsko, pripelje se žena Martinova k Nežiki. Stopi hitro z voza in hiti v hišo. Tam najde Nežo samo doma. Beži k nji, jo objame in začne jokati in tožiti rekoč:

»Draga Nežika, nesrečna sem, silno nesrečna. Med menoj in Martinom ni prave zakonske ljubezni, ni miru, ni zadovoljnosti. Uči me in povej mi, kaj naj storim, da bo med nama vladala taka ljubezen in zastopnost, kakor med vama. Ne morem dalje tako živeti, nesrečna sem!«

»Nežika jo začne tolažiti in svetovati, rekoč: »Ljuba moja, moraš najprej Boga prositi pomoči. Zato ni pri vas prave ljubezni in zadovoljnosti, ker sta zapustila Boga. K Bogu se vrniti, to je prvo. Potem pa lepo doma ostajaj, prijateljic preveč ne vabi in skrbi za gospodarstvo. Potrpežljiva moraš tudi biti. Ako ti mož kaj hudega reče, nič ne odgovarjaj, ali vsaj nič hudega in ne v jezi. Rada pa v vsem, kar ni preveč, postreži možu. Tako ga boš prisilila, da te bo začel ljubiti, in da se mu bo dopadlo doma in ne bo iskal veselja pri drugih!«

»Poskusila bom«, odgovori žena Martinova, »ravnati se po tvojem nasvetu, le prosim te, obišči me kmalu, da me potrdiš, ako bom pešala, ali popraviš, če kaj prav ne storim.« Kmalu sta se potem poslovile.

Hudo se je morala premagovati žena Martinova, da se ravna po nasvetu Nežike. Ni bila navajena. S pomočjo božjo pa se je srečno premagovala.

In res, Martin je postajal tudi bolj pohleven. Začelo se mu je doma dopadati. Le še upniki, ti so ga skrbeli. Tu mu je pa pomagal pridni Jožef. Nežika je svojemu možu vse razodela, kaj se je menila z ženo Martinovo, in ga prosila, naj pomaga Martinu, da bi mogel poplačati vsaj najbolj nadležne upnike. Jožef se je nekega dne sam napotil k bratu; in ker je videl, da zdaj krščansko živita in pametno gospodarita, ponudil je sam Martinu posojilo. Martina je to kar osupnilo v prvem trenutku. Ko se je pa nekoliko zopet zbral, prime Jožefa za roko in ves ginjen reče: »Dragi brat! ali si res tako blagega srca, ali si mi odpustil vse zaničevanje in preziranje, s katerim sem te žalil? Ali je mogoče, da mi hočeš še v stiski pomagati? Oh, dobri Jožef!« In ga objame.

Od zdaj se je pri Martinu obračalo vse na bolje. Molitve in službe božje nista več brez tehtnega vzroka izpuščala. Jožef in Nežika sta zdaj večkrat prišla in pomagala z dobrim svetom. Tako se je tudi pri Martinu naselil angel božjega miru, svete ljubezni in tihe zadovoljnosti.

Slovenci, pristopite k družbi sv. Mohorja!